

Ustroj carinske uprave u Republici Hrvatskoj

Drmić, Domagoj

Graduate thesis / Diplomski rad

2024

Degree Grantor / Ustanova koja je dodijelila akademski / stručni stupanj: **University of Zagreb, Faculty of Law / Sveučilište u Zagrebu, Pravni fakultet**

Permanent link / Trajna poveznica: <https://um.nsk.hr/um:nbn:hr:199:806752>

Rights / Prava: [In copyright](#)/[Zaštićeno autorskim pravom.](#)

Download date / Datum preuzimanja: **2024-09-03**

Repository / Repozitorij:

[Repository Faculty of Law University of Zagreb](#)

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRAVNI FAKULTET
STUDIJSKI CENTAR ZA JAVNU UPRAVU I
FINANCIJE
STRUČNI DIPLOMSKI STUDIJ JAVNA
UPRAVA

USTROJ CARINSKE UPRAVE
U REPUBLICI HRVATSKOJ
DIPLOMSKI RAD

Zagreb, veljača 2024.

SVEUČILIŠTE U ZAGREBU
PRAVNI FAKULTET
STUDIJSKI CENTAR ZA JAVNU UPRAVU I
FINANCIJE
SPECIJALISTIČKI STUDIJ JAVNE UPRAVE

USTROJ CARINSKE UPRAVE
U REPUBLICI HRVATSKOJ
DIPLOMSKI RAD

Ime i prezime: **Domagoj Drmić**

JMBAG: 0283003345

Kolegij: **Diplomski rad**

Mentor: izv. prof. dr. sc. Jasmina Džinić

Zagreb, veljača 2024.

Izjava o izvornosti

Ja, Domagoj Drmić pod punom moralnom, materijalnom i kaznenom odgovornošću, izjavljujem da sam isključivi autor diplomskog rada te da u radu nisu na nedozvoljeni način (bez pravilnog citiranja) korišteni dijelovi tuđih radova te da se prilikom izrade rada nisam koristio drugim izvorima do onih navedenih u radu.

(potpis studenta)

SAŽETAK

Predmet ovog završnog rada je organizacijski ustroj Carinske uprave u Republici Hrvatskoj. Pravilan ustroj Carinske uprave osigurava učinkovito provođenje carinskih propisa, a u današnje vrijeme uvjeti za učinkovitost stvaraju se ako je sama Carinska uprava u skladu sa europskim standardima. Unutarnje ustrojstvo Carinske uprave u Republici Hrvatskoj propisuje Vlada. Dakle, predmet ovog rada je ustroj Carinske uprave, promatran u sklopu s njezinim glavnim načelima, ustroju i funkcioniranju. Svako tijelo Carinske uprave se analizira da se dobije detaljniji uvid.

Ključne riječi: carina, carinska služba, Carinska uprava, ustrojstvo carinske službe, poslovi carinske uprave, sektori, Područni carinski uredi

SUMMARY

The subject of this final paper is the organizational structure of the Customs Administration in the Republic of Croatia. The proper structure of the Customs Administration ensures the effective implementation of customs regulations, and in today's time, conditions for efficiency are created if the Customs Administration itself is in accordance with European standards. The internal structure of the Customs Administration in the Republic of Croatia is prescribed by the Government. Therefore, the subject of this paper is the structure of the Customs Administration, observed in conjunction with its main principles, structure, and functioning. Each body of the Customs Administration is analyzed to gain a more detailed insight.

Sadržaj

1. UVOD	1
1.1. Predmet i cilj rada	1
1.2. Metodologija rada	1
1.3. Struktura rada	1
1.4. Osvrt na povijesni razvoj carine.....	2
2. ZAKONODAVNI OKVIR ZA RAD CARINSKE UPRAVE REPUBLIKE HRVATSKE	4
2.1. Temeljni pravni propisi	4
2.2. Poslovi državne uprave.....	7
2.3. Opća pravila za unutarnje ustrojstvo	10
3. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA CARINSKE UPRAVE REPUBLIKE HRVATSKE.....	13
3.1. Središnji ured Carinske uprave	14
3.1. Ured ravnatelja.....	15
3.2. Sektori.....	15
3.2.1. Sektor za carinski sustav.....	15
3.2.2. Sektor za trošarine i posebne poreze	20
3.2.3. Sektor za nadzor	22
3.2.4. Sektor za mobilne jedinice	24
3.2.5. Sektor za financije	26
3.2.6. Sektor za ljudske potencijale, pravne poslove, europske poslove i međunarodnu suradnju.....	27
3.2.7. Sektor za informacijski sustav	29
3.2.8. Služba za strateško planiranje, analize i informiranje.....	31
3.2.9. Sektor za obavještajnu analitiku, unutarnju reviziju, nadzor i kontrolu.....	31
3.3. Područni carinski uredi	33
3.3.1. Područni carinski ured Zagreb	35
3.3.2. Područni carinski ured Osijek	36
3.3.3. Područni carinski ured Rijeka	39
3.3.4. Područni carinski ured Split	41
ZAKLJUČAK.....	44

1. UVOD

1.1. Predmet i cilj rada

Predmet ovog završnog rada je prikazati ustroj, ulogu i način rada Carinske uprave, njen značaj za ostvarivanje gospodarskog interesa Republike Hrvatske i Europske unije. U radu se prikazuje kratak povijesni razvoj, zakonodavni okvir, ustroj i zaključak rada.

1.2. Metodologija rada

U izradi ovog rada korišteni su podaci Ministarstva financija, Carinske uprave u Republici Hrvatskoj, zakonski propisi i stručna literatura koja se odnosi na Carinsku upravu. Nadalje, prikazom svih ustrojstvenih sastavnica carinske uprave opisan je zakonodavni okvir, vrsta poslova i ovlasti temeljem kojih službenici postupaju prilikom izvršavanja postavljenih zadaća. U izradi ovog rada koristio sam se zakonima, uredbama i podacima sa interneta koje je objavila Vlada Republike Hrvatske, Ministarstvo financija i Carinska uprava.

Zaključkom se naglašava uloga i potreba postojanja Carinske službe za gospodarsku stabilnost i društvenu sigurnost Republike Hrvatske. Nadalje naglasak je i na potrebi konstantne edukacije službenika, potreba modernizacije i korištenja sredstava za rad s obzirom na velike izazove s kojima se carinska služba svakodnevno susreće, a sve poradi zaštite interesa Republike Hrvatske i Europske unije.

1.3. Struktura rada

Ovaj se završni rad sastoji od 3 poglavlja u kojima je cilj prikazati organizacijsku strukturu Carinske uprave, njenu ulogu i značaj.

Prvo poglavlje je uvod u kojemu se navodi što je predmet, cilj završnog rada i osvrt na povijesni razvoj carinske službe.

Drugim poglavljem želim istražiti i prikazati zakonodavni okvir Carinske uprave Republike Hrvatske te način organiziranja strukture i rada.

Trećim poglavljem obrazlažem sektore, službe i odjele Carinske uprave te područne carinske urede i njihove poslove.

1.4. Osvrt na povijesni razvoj carine

Pojam carina tumači se kao određeni namet, porez na robu koja se uvozi na neko područje (državu) i usluge koje stranci (ne rezidenti) daju državljanima (rezidentima)¹.

Carina je jedan od najstarijih oblika trgovinske politike i nema vlasti koja kroz čitavo povijesno razdoblje nije koristila carinu s ciljem ostvarivanja prihoda i utjecaja na trgovinu. Carinska je služba jedna od najstarijih profesija. Povijest carinske službe seže još u stari vijek, u vrijeme egipatskog carstva, prije gotovo 5000 godina. I Hrvatska carinska služba ima zavidnu povijesnu tradiciju jer razvoj ove službe možemo pratiti kroz više pisanih tragova, u manjem ili većem opsegu, još od 13. stoljeća. Iz tog vremena nailazimo na pisane tragove koji govore o carinjenju nekih roba. U tom periodu nastao je Dubrovački carinski statut, a svi značajniji gospodarski gradovi ubirali su najveći dio prihoda uvođenjem carinskih pristojbi na robu koja se unosila ili iznosila sa gradskog područja. Promet robe, ljudi i novca najintenzivniji bio je u gradovima koji su gospodarski bili razvijeni poput Dubrovnika i koji su se bavili trgovinom. Uz Dubrovački carinski statut i u drugim pisanim aktima poput raznih trgovačkih ugovora između gradova i vladara, nalazimo na pojedine carinske odredbe. Takav primjer je i ugovor iz 1253. godine između Dubrovnika i bugarskog cara Mihajla Asjena, gradski statut Dubrovnika iz 1272. godine i knjiga carinskih propisa „*Liber statutorum doane*“ iz 1277. godine. *Liber statutorum doane* najstariji je pisani izvor carinskih propisa koji pravno regulira područje carinske politike. Po njemu razlikuju se uvozna, izvozna, provozna i preferencijalna carina².

Osamostaljenjem Republike Hrvatske ustrojena je i carinska služba, donosi se Zakon o carinskoj službi RH³. Carinska služba je osnovana kada je 8. listopada 1991. godine kada je

¹Kesner – Škreb: Carina, Institut za javne financije, Zagreb 2004.

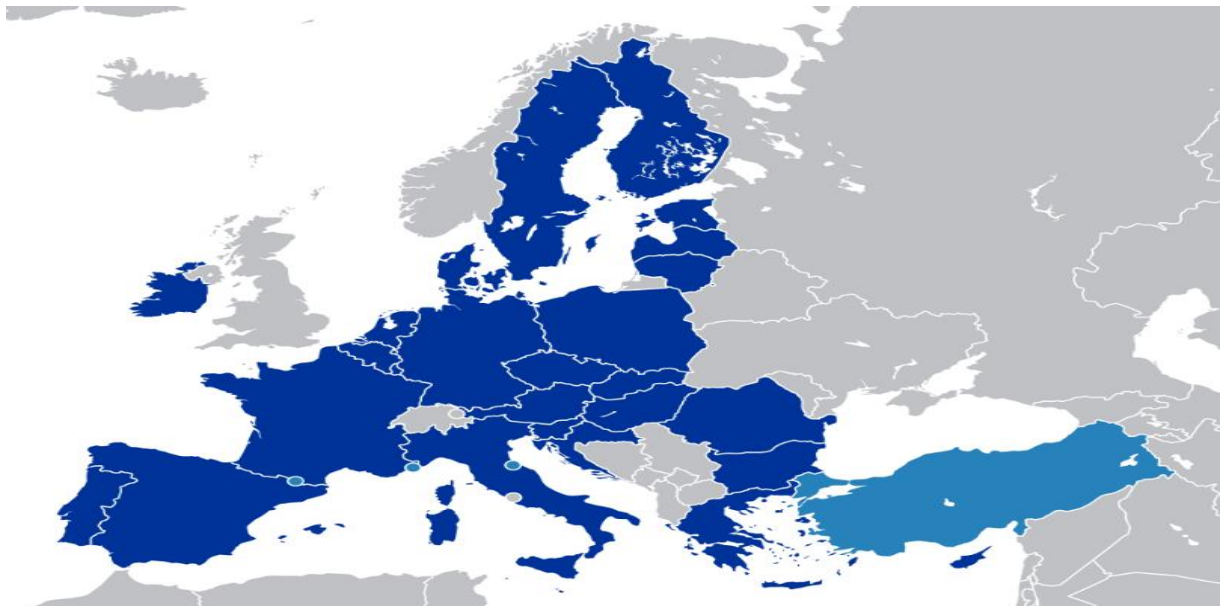
²<http://Carina.gov.hr/djelokrug/povijest-carina/2787>.

³Zakon o carinskoj službi RH, NN 53/91.

Republika Hrvatska proglasila raskid svih državno – pravnih sveza sa bivšom državom, odnosno proglasila potpunu neovisnost. U tom je trenutku carinska služba Republike Hrvatske nastala doslovno iz ničega jer je uprava, informacijski sustav i sustav obrazovanja kadrova bio u Beogradu u Republici Srbiji. Profesor Koprić⁴ naglašava da su reforme javne uprave ključna dimenzija sveukupnog reformskog procesa koji prati tranzicijske zemlje na putu k članstvu u Europskoj uniji. Te reforme su bile ključne za uspostavljanje efikasnih i transparentnih javnih službi, što je bio presudan korak u procesu tranzicije prema tržišnoj ekonomiji i demokratskom društvu.

Ulaskom Republike Hrvatske u Europsku uniju i potom Schengenski prostor carinska služba Republike Hrvatske dobiva još više na značaju. Članstvo u EU dovodi do velikih promjena u djelovanju i organizacijskoj strukturi carinske uprave. Carinska uprava morala je prilagoditi i uskladiti nacionalno zakonodavstvo sa europskim carinskim propisima. Od trenutka primanja Republike Hrvatske u Schengenski prostor granice RH prema Republici Srbiji, Republici Bosni i Hercegovini i Republici Crnoj Gori postaju vanjske granice Europske unije.

Slika 1., Europska unija - Carinska unija

Izvor: Wikipedia

⁴Koprić Ivan, Reforma javne uprave u Hrvatskoj: ni bolni rezovi ni postupne promjene – nužna je nova upravna paradigma, Političke analize: tromjesečnik za hrvatsku i međunarodnu politiku, Vol. 7 No. 26, 2016., stranica 3.

2. ZAKONODAVNI OKVIR ZA RAD CARINSKE UPRAVE REPUBLIKE HRVATSKE

U ovom poglavlju ću istražiti tri ključna aspekta našeg pravnog i administrativnog sustava, temeljne pravne propise koji uređuju organizaciju, poslove koje državna tijela obavljaju i opća pravila za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave.

2.1. Temeljni pravni propisi

Carinska uprava Republike Hrvatske u svom radu djeluje u okviru i na temelju nacionalnih pravnih propisa: zakona, uredbi i drugih pravnih propisa i pravne regulative Vijeća Europe i Europske ekonomske zajednice.

Najvažniji nacionalni zakonski propisi na kojima se temelji ustroj Carinske uprave u Republici Hrvatskoj su:

- Zakon o carinskoj službi, NN 68/13, 30/14, 115/16, 39/19, 98/19, 155/23,
- Zakon o sustavu državne uprave NN 67/19, 155/23
- Zakon o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave 85/20, 21/23,
- Uredba o općim pravilima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave 70/19,
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija 97/20, 101/21, 78/23,
- Zakon o provedbi carinskog zakonodavstva Europske unije, NN 40/16
- Pravilnik o unutarnjem redu Ministarstva financija.

Carinska uprava Republike Hrvatske predstavlja ključnu instituciju u sustavu državne uprave koja obavlja vitalne funkcije na području carinskog nadzora, kontrole uvoza i izvoza robe, naplate carinskih davanja te provedbe carinskih propisa i postupaka. Njezina uloga nije samo administrativna već i strateška, budući da carinski sustav ima važnu ulogu u zaštiti ekonomske sigurnosti zemlje, suzbijanju nelegalne trgovine i osiguravanju poštene konkurencije na tržištu.

Zakon o carinskoj službi predstavlja *lex specialis* kojim se uređuje djelokrug rada, poslovi i organizacija Ministarstva financija, Carinske uprave.

Prema Zakonu o carinskoj službi, Carinska uprava je definirana kao upravna organizacija u sastavu Ministarstva financija, što znači da ima određenu samostalnost u obavljanju zadataka te je integrirana u širi kontekst državne uprave.

Člankom 2. Zakona poslove carinske službe obavlja Carinska uprava kao upravna organizacija, u sastavu Ministarstva financija Republike Hrvatske čija je temeljna zadaća primjena carinskih, trošarinskih, poreznih i drugih propisa. Također, važećim Zakonom uređuju se carinske ovlasti te obveze i odgovornosti carinskih službenika i njihov radno-pravni položaj. U tom smislu, Zakon predstavlja osnovu za učinkovit, djelotvoran i ekonomičan rad Carinske uprave kao carinskog i poreznog tijela u provedbi nadzornih aktivnosti kojima je prvenstvena svrha zaštita fiskalnih interesa i probitaka državnog proračuna Republike Hrvatske, kao i proračuna Europske unije s naslova tradicionalnih vlastitih sredstava koje prikupljaju carinske službe država članica.

Temeljne ustrojstvene jedinice obavljanja poslova iz djelokruga Carinske uprave čine Središnji ured i područni carinski uredi. Područni carinski uredi se osnivaju u gospodarskim i prometnim središtima kada to zahtijevaju opseg, struktura i tokovi kretanja roba u putničkom i robnom prometu s inozemstvom te drugi gospodarski interesi. Za obavljanje svih ili nekih poslova iz djelokruga područnih carinskih ureda osnivaju se carinski uredi i granični carinski uredi kao unutarnje ustrojstvene jedinice područnog carinskog ureda.

U odnosu na način ustrojavanja, imajući u vidu posebnosti obavljanja poslova u Carinskoj upravi te sukladno međunarodnim standardima uređivanja djelokruga i ustroja carinske službe, važećim Zakonom propisana je mogućnost da uvjeti za organiziranje ustrojstvenih jedinica Središnjeg ureda, područnih carinskih ureda, carinskih ureda i graničnih carinskih ureda mogu biti propisani drugačije od uvjeta utvrđenih propisima o načelima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave.

Člankom 6., stavkom 1. Zakona o carinskoj službi propisano je da se poslovi iz djelokruga Carinske uprave obavljaju u Središnjem uredu, područnim carinskim uredima, carinskim uredima te graničnim carinskim uredima.

Vlada Republike Hrvatske donijela je Uredbu o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija kojom je uređeno unutarnje ustrojstvo Ministarstva financija, a sukladno funkcionalnostima ustrojstvenih jedinica prema vrsti i opsegu poslova iz nadležnosti Carinske

uprave, a na temelju pozitivnih mišljenja nadležnih tijela i to Ureda za zakonodavstvo, Ministarstva pravosuđa i uprave, Ministarstva gospodarstva i održivog razvoja i Ministarstva vanjskih i europskih poslova.

Carinska uprava kontinuirano je usmjerena na postizanje planiranih ciljeva u okviru ostvarenja prioriteta Programa Vlade Republike Hrvatske za 2020. – 2024. kao i Provedbenog programa Ministarstva financija za razdoblje 2021. – 2024., posebice u dijelu javnih politika vezanih za poreze i financije kao i s njima povezanih drugih relevantnih područja, a sve u svrhu osiguranja sustavne poslovne i funkcionalne cjelovitosti, strukturne harmonizacije rada, organizacijsko-radne sukladnosti i stabilnosti upravljanja carinskom službom, koordinacije i praćenja rada svih poslovnih procesa s tendencijom sustavnog i kontinuiranog podizanja stručnih performansi carinskih službenika.

Ujednačenom primjenom jedinstvenog pravnog sustava Europske unije i s njima povezanih nacionalnih odredbi u području carina, trošarina i posebnih poreza, primjenom odrednica carinske strategije Europske unije i aktivnosti temeljenih na svim nacionalnim strateškim dokumentima, kao i usmjeravanjem sustava nadzornih poslova u cilju sprječavanja, suzbijanja i otkrivanja svih oblika nezakonitih radnji te suzbijanja i otkrivanja izbjegavanja plaćanja carinskih, trošarinskih i drugih javnih davanja, krijumčarenja, pranja novca i drugih oblika kažnjivih ponašanja, sustavno i kontinuirano se radi na ostvarenju ciljeva u području zaštite nacionalnih i europskih financijskih interesa te u području sigurnosti društva i tržišta.

Isto tako, carinska služba je zadužena za suzbijanje svih oblika i modaliteta obavljanja gospodarskih aktivnosti ili transakcija na načine koji odstupaju od legitimnih normi („siva ekonomija“) i s time povezane pojave porezne evazije, svih oblika krijumčarenja, pranja novca i svih ostalih oblika kažnjivih ponašanja s fiskalnim posljedicama.

Uloga Uredbe o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija za Carinsku upravu predstavlja ključni pravni dokument koji detaljno uređuje organizaciju i funkcioniranje Ministarstva financija Republike Hrvatske. Ova Uredba postavlja okvir unutar kojeg se različite jedinice i sektori unutar Ministarstva financija organiziraju te precizira njihove zadatke, nadležnosti i odnose unutar samog Ministarstva. Postavlja i smjernice o organizaciji unutar sektora za carinske poslove, poput strukture različitih odjela ili službi unutar Carinske uprave te njihovih međusobnih odnosa i nadležnosti.

U konačnici, Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija pruža osnovni okvir unutar kojeg Carinska uprava organizira svoje djelovanje i usklađuje svoje aktivnosti s ciljevima i politikama Ministarstva financija i Vlade Republike Hrvatske. Osim toga, osigurava se i koordinacija s drugim državnim upravnim organizacijama radi učinkovitog obavljanja poslova i ostvarenja širih ciljeva državne uprave.

2.2. Poslovi državne uprave

U okviru državne uprave Republike Hrvatske, poslove državne uprave obavljaju različita tijela. Ministarstva su ključna tijela koja se u pravilu ustrojavaju za obavljanje poslova državne uprave u više upravnih područja. Svako ministarstvo sastoji se od najmanje dvije upravne organizacije.

Upravne organizacije unutar ministarstava obično se ustrojavaju kao uprave. One su zadužene za jedno ili više upravnih područja u kojima se pretežito obavlja provedba državne politike, neposredna provedba zakona i upravni nadzor. Ove uprave imaju određeni stupanj samostalnosti u svom radu.

Uz uprave, mogu se ustrojiti zavodi i ravnateljstva. Zavodi su zaduženi za jedno ili više upravnih područja u kojima se pretežito obavljaju stručno-analitički poslovi. Ovi poslovi zahtijevaju viši stupanj samostalnosti, kao i posebne uvjete i načine rada unutar ministarstva.

Osim ministarstava, državna uprava obuhvaća i državne upravne organizacije. One se ustrojavaju za obavljanje poslova državne uprave i drugih poslova čije obavljanje zahtijeva osobitu samostalnost u radu ili primjenu posebnih uvjeta i načina rada. Državne upravne organizacije također mogu biti nužne za provedbu pravno obvezujućih akata Europske unije.

Ova struktura državne uprave omogućuje efikasno i učinkovito obavljanje poslova državne uprave, uz poštivanje načela samostalnosti i specijalizacije u radu.

U okviru državne uprave Republike Hrvatske, državne upravne organizacije se obično ustrojavaju kao središnji državni uredi. Ovi uredi su zaduženi za jedno ili više upravnih područja u kojima se obavljaju poslovi državne uprave koji su od posebnog značaja za učinkovitiji rad Vlade.

Osim toga, državne upravne organizacije se mogu ustrojiti i kao državne uprave, koje su zadužene za jedno ili više upravnih područja u kojima se pretežito obavljaju poslovi neposredne provedbe zakona. Također, mogu se ustrojiti i kao državni zavodi, koji su zaduženi

za jedno ili više upravnih područja u kojima se pretežito obavljaju stručno-analitički poslovi koji se moraju obavljati u okviru državne uprave.

Prema Zakonu o sustavu državne uprave, poslovi državne uprave su raspodijeljeni na dvije vrste tijela državne uprave. Ranije su ti poslovi bili raspoređeni na više tijela, što je dovelo do nedovoljno dobre suradnje među tijelima i neučinkovitosti u njihovom obavljanju.

Zakon o sustavu državne uprave također predviđa osnivanje posebnih tijela, kao što su državni inspektorati, za inspekcijski nadzor u više upravnih područja, i državna ravnateljstva, za jedno ili više upravnih područja u kojima se pretežito obavljaju poslovi zaštite pravnog poretka, života i opće sigurnosti i drugi poslovi od osobitog interesa za Republiku Hrvatsku.

Poslovi državne uprave su:

- provedba državne politike,
- neposredna provedba zakona,
- inspekcijski nadzor,
- upravni nadzor,
- drugi upravni i stručni poslovi.

Provedba državne politike u Republici Hrvatskoj obuhvaća niz ključnih poslova državne uprave, prema Zakonu o sustavu državne uprave. Ovi poslovi uključuju:

- Izradu nacrtu prijedloga zakona, prijedloga uredbi i prijedloga drugih akata Vlade,
- Izradu nacrtu strateških i planskih dokumenata,
- Praćenje učinkovitosti provedbe zakona, uredbi i drugih akata Vlade,
- Zastupanje Republike Hrvatske u tijelima Europske unije i međunarodnih organizacija,
- Obavljanje europskih poslova i ostvarivanje međunarodne suradnje sukladno posebnom zakonu.

Pristupanjem Republici Hrvatske europskom javnom i upravnom prostoru, došlo je do značajnog proširenja u sadržaju i obuhvatu većine poslova državne uprave. Ova promjena naglasila je potrebu za reorganizacijom državne uprave, kao i za obrazovanjem i usavršavanjem državnih službenika i namještenika.

Ove promjene su ključne za osiguranje učinkovite i efikasne državne uprave koja može odgovoriti na složene izazove suvremenog upravljanja i pružanja usluga građanima. U konačnici, ove promjene bi trebale dovesti do poboljšanja u koordinaciji, efikasnosti i učinkovitosti državne uprave.

Neposredna provedba zakona, drugih propisa, kao i izravno primjenjivih propisa Europske unije, ključna je funkcija državne uprave prema Zakonu o sustavu državne uprave. Ova funkcija obuhvaća sljedeće poslove:

- Rješavanje u upravnim stvarima,
- Vođenje propisanih očevidnika i drugih službenih evidencija,
- Izdavanje potvrda i drugih javnih isprava o činjenicama o kojima se vode propisani očevidnici i druge službene evidencije.

Važno je napomenuti da neposredna provedba zakona ne odnosi se na sve zakonske akte, već samo na one koji uključuju rješavanje u upravnim stvarima.

Prema Zakonu o općem upravnom postupku, upravna stvar definirana je kao svaka stvar u kojoj javnopravno tijelo u upravnom postupku rješava o pravima, obvezama ili pravnim interesima fizičke ili pravne osobe ili drugih stranaka neposrednom primjenom zakona, drugih propisa i općih akata iz domene upravnog područja. Ova funkcija državne uprave ključna je za održavanje pravne sigurnosti i zaštitu prava građana, kao i za osiguranje učinkovite primjene zakona i drugih propisa.

Člankom 21., Zakona o sustavu državne uprave inspekcijski nadzor predstavlja jedan od ključnih mehanizama nadzora koje provode tijela državne uprave u Republici Hrvatskoj. Ovaj oblik nadzora uključuje nadzorne postupke koji omogućuju izravan uvid u opće i pojedinačne akte, uvjete i način rada pravnih i fizičkih osoba koje su predmet nadzora. Glavni cilj inspekcijskog nadzora je utvrditi činjenično stanje, te poduzeti mjere i radnje propisane zakonom kako bi se osigurala usklađenost utvrđenog stanja i poslovanja s zakonima i drugim propisima.

Osim inspekcijskog nadzora, tijela državne uprave provode i upravni nadzor. Ova vrsta nadzora također igra važnu ulogu u održavanju pravne sigurnosti i usklađenosti s propisima. Kroz kombinaciju inspekcijskog i upravnog nadzora, tijela državne uprave osiguravaju da se zakoni i propisi pravilno primjenjuju i poštuju.

Upravni nadzor predstavlja ključni mehanizam kojim tijela državne uprave osiguravaju zakonitost i pravilnost u obavljanju poslova državne uprave. Ovaj oblik nadzora uključuje različite nadzorne postupke, mjere i radnje.

Posebno se nadzire zakonitost općih akata, zakonitost i pravilnost rada, postupanje prema građanima i drugim strankama, kao i osposobljenost službenih osoba za učinkovito obavljanje poslova državne uprave. Upravni nadzor se provodi po službenoj dužnosti, u skladu s odgovarajućim zakonom koji uređuje područje upravnog nadzora, prema Zakonu o sustavu državne uprave .

Važno je napomenuti da su poslovi upravnog nadzora različiti od poslova inspekcijskog nadzora. Iako oba oblika nadzora imaju za cilj osigurati zakonitost i pravilnost, oni se razlikuju po svojoj prirodi i područjima primjene. Stoga je važno razlikovati ove dvije vrste nadzora u kontekstu državne uprave.

Među ostalim upravnim i stručnim poslovima koje obavljaju tijela državne uprave uključuju niz ključnih zadataka. Članak 31., Zakona o sustavu državne uprave propisuje sljedeće zadatke:

- Prikupljanje podataka i izradu stručnih podloga, analiza i izvješća o stanju u određenom upravnom području,
- Provedbu mjera za unaprjeđenje utvrđenog stanja u određenom upravnom području,
- Pružanje pravne i stručne pomoći,
- Davanje mišljenja pravnim i fizičkim osobama o odgovarajućoj primjeni zakona i drugih propisa,
- Ostvarivanje stručne suradnje.

Da bi se poslovi državne uprave mogli efikasno i učinkovito obavljati, nužno je postojanje odgovarajućeg unutarnjeg ustrojstva državne uprave. Ovaj aspekt organizacije ključan je za osiguranje pravilnog funkcioniranja državne uprave i pružanje kvalitetnih usluga građanima.

2.3. Opća pravila za unutarnje ustrojstvo

Unutarnje ustrojstvo državne uprave u Republici Hrvatskoj je složen sustav koji usmjerava i nadzire Vlada Republike Hrvatske. Vlada također odlučuje o sukobu nadležnosti tijela državne uprave. Za svako tijelo državne uprave, Vlada donosi uredbe kojima uređuje njegovo unutarnje ustrojstvo.

Službene osobe u tijelima državne uprave su državni dužnosnici i državni službenici. Državni dužnosnici upravljaju tijelima državne uprave, dok pomoćne i tehničke poslove obavljaju namještenici. Državni dužnosnici u tijelima državne uprave su ministar, državni tajnik, državni tajnik središnjeg državnog ureda, glavni ravnatelj, glavni državni inspektor te druge osobe sukladno posebnom zakonu.

Unutarnje organizacijske jedinice za obavljanje međusobno povezanih poslova unutar upravnih organizacija u ministarstvima i državnim upravnim organizacijama uspostavljaju se na sljedeći način:

- Sektori – ustrojavaju se za obavljanje širih i složenijih poslova, pod uvjetom da se može uspostaviti najmanje dvije službe unutar njih.
- Službe – ustrojavaju se za obavljanje manjih poslova, ali s većom složenošću iz djelokruga sektora, uz uvjet da se može uspostaviti najmanje dva odjela unutar njih.
- Odjeli – ustrojavaju za obavljanje manjih poslova iz djelokruga službe, uz minimalno pet izvršitelja, uključujući voditelja.

U svrhu obavljanja manje složenih poslova državne uprave i pružanja općih, tehničkih i pomoćnih usluga unutar tijela državne uprave, mogu se uspostaviti interni organizacijski odjeli niže razine, koji uključuju odsjeke (minimalno četiri izvršitelja, uključujući voditelja) te pododsjeke (minimalno tri izvršitelja, uključujući voditelja).

Unutarnjim ustrojstvenim jedinicama rukovodi načelnik za sektore i samostalne sektore, te voditelj za službe, samostalne službe, odjele, odsjeke i pododsjeke. Ovi rukovoditelji obavljaju razne poslove kao što su:

- Usklađivanje i nadziranje rada unutarnjih ustrojstvenih jedinica niže razine, ako su one ustrojene,
- Daje naloge i upute službenicima i namještenicima i predlaže njihov raspored,
- Predlaže plan rada unutarnje ustrojstvene jedinice,
- Izvješćuje nadređenog službenika o stanju izvršavanja poslova,
- Supotpisuje nacрте akata iz djelokruga unutarnje ustrojstvene jedinice,
- Neposredno obavlja najsloženije poslove iz djelokruga unutarnje ustrojstvene jedinice,
- Obavlja i druge poslove po nalogu nadređenih službenika te po nalogu i ovlaštenju čelnika.

Za svoj rad odgovaraju rukovoditeljima upravne organizacije i unutarnjih ustrojstvenih jedinica u čijem je sastavu raspoređen. Ured rukovoditelja upravne organizacije u sastavu ministarstva (ured ravnatelja) ustrojava se za obavljanje poslova stručne i administrativne podrške rukovoditelju upravne organizacije te za obavljanje poslova koji se odnose na protokol, odnose s javnošću, ostvarivanje prava na pristup informacijama i zaprimanje

predstavki i pritužbi iz djelokruga upravne organizacije te za druge stručne i administrativne poslove prema Uredbi o unutarnjem ustrojstvu. Ured ravnatelja se može ustrojiti isključivo u središnjem uredu upravne organizacije ustrojene temeljem posebnog zakona, odnosno upravne organizacije s 500 i više izvršitelja. Uredom ravnatelja rukovodi tajnik ureda koji za svoj rad odgovara ravnatelju i nadležnom državnom tajniku i ministru.

Područne jedinice se ustrojavaju kao područni uredi koji obavljaju poslove u jednom ili više upravnih područja na području jedne ili više jedinica područne samouprave. Ukoliko ne postoje uvjeti za ustrojavanje područnih ureda, mogu se ustrojiti područne službe ili područni odjeli. Za obavljanje poslove iz djelokruga područnih ureda na području jedne ili više jedinica lokalne samouprave izvan sjedišta područnih ureda mogu se ustrojiti ispostave (s najmanje četiri izvršitelja, uključujući voditelja) ili odrediti samostalni izvršitelji.

Sjedište područnog ureda se određuje u pravilu u sjedištu jedinice područne samouprave. Sam naziv područnog ureda mora biti kratak, jasan i mora sadržavati naziv sjedišta područne jedinice u kojoj je sjedište područnog ureda.

Područnom jedinicom rukovodi:

- Pročelnik, za područne urede,
- Voditelj, za područne urede koji su ustrojeni kao područne službe ili kao područni odjeli,
- Voditelj ispostave, za ispostave.

Rukovoditelji područnih ureda za svoj rad odgovaraju ministru, nadležnom tajniku te ravnatelju upravne organizacije.

U tijelima državne uprave se osniva kolegij čelnika tijela državne uprave kao stalno stručno i savjetodavno tijelo. Njegov sastav i način rada se utvrđuju pravilnikom o unutarnjem redu.

Ovaj složeni sustav unutarnjeg ustrojstva državne uprave omogućuje efikasno i učinkovito obavljanje poslova državne uprave, uz poštivanje načela samostalnosti i specijalizacije u radu. Ovaj aspekt organizacije ključan je za osiguranje pravilnog funkcioniranja državne uprave i pružanje kvalitetnih usluga građanima.

3. ORGANIZACIJSKA STRUKTURA CARINSKE UPRAVE REPUBLIKE HRVATSKE

Carinska uprava ima izrazito značajnu ulogu za svaku državu pa tako i za Republiku Hrvatsku jer ista osigurava značajan dio prihoda državnog proračuna. Carinska uprava Republike Hrvatske ustrojstvena je jedinica Ministarstva financija koja u djelokrugu svog rada primjenjuje carinske, porezne, trošarinske i druge propise⁵.

S obzirom na organizacijsku strukturu i povjerenu ulogu Carinska uprava je upravna organizacija sa zadaćom pripreme i provođenja carinske politike radi ekonomske zaštite i razvoja Republike Hrvatske na način da izrađuje godišnji plan rada i druge strateške dokumente iz svoje nadležnosti, predlaže mjere za provedbu, nadzire rad carinskih službi, kontrolira i analizira podatke koji se odnose na promet roba koja se uvozi, izvozi ili provози. Vršiti nadzor u robnom i putničkom prometu sa inozemstvom. U tim dokumentima detaljno se razrađuju godišnje aktivnosti za svaki dio carinske službe iz kojih se vrlo precizno određuje što je cilj, tko je nositelj opisanih aktivnosti, koji su rokovi za izvršenje, kao i sustav odgovornosti za provedbu istih.

Carinska uprava organizirana je kao Središnji ured i Područni carinski uredi, koji su raspoređeni na cjelokupnom prostoru Republike Hrvatske, odnosno kroz carinske, granične carinske urede. U carinskim uredima djeluju službe koje obavljaju specifične poslove kroz sektore za pojedina područja. Carinska služba svojim radom značajno doprinosi punjenju državnog proračuna po osnovi carina, trošarina i posebnih poreza kao i nadzora nad prometom novca koji se iznosi ili unosi u zemlju. Nadalje, radi što efikasnijeg rada carinska služba surađuje sa drugim institucijama Republike Hrvatske i carinskim službama drugih država⁶, odnosno djeluje na nacionalnoj, lokalnoj, regionalnoj i međunarodnoj razini.

Ustrojstvo današnje Carinske uprave se temelji na Uredbi o unutrašnjem ustrojstvu Ministarstva financija te se sastoji od Središnjeg ureda, Područnog carinskog ureda Zagreb, Područnog carinskog ureda Rijeka, Područnog carinskog ureda Split i Područnog carinskog ureda Osijek, osamnaest carinskih ureda te trinaest graničnih carinskih ureda⁷.

⁵<https://carina.gov.hr/o-upravi/djelokrug/3066>

⁶<http://www.carina.hr.carinska.uprava.carina.gov.hr/ustrojstvo/5>

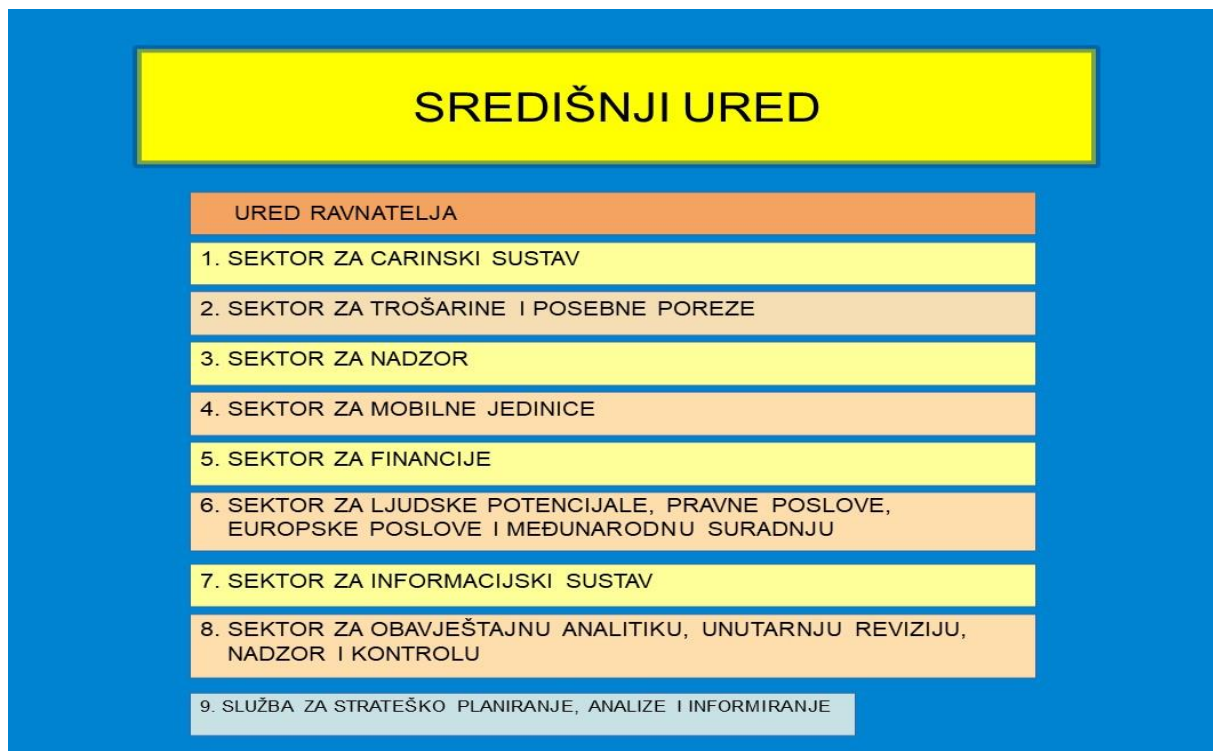
⁷Uredba o unutaršnjem ustrojstvu Ministarstva financija 97/20, 101/21, 78/23

3.1. Središnji ured Carinske uprave

Središnji ured Carinske uprave koji se nalazi u Zagrebu je zadužen za organizaciju, usmjeravanje i nadzor na radom službe i njenih ustrojstvenih jedinica, prati razvoj i postizanje ciljeva, izrađuje stručne podloge za poboljšanje organizacije rada i zakonitosti postupanja te sudjeluje u izradi plana prijedloga proračuna i plana rashoda. Izrađuje stručne podloge za podnošenje zahtjeva za osiguranje proračunskih sredstava za financiranje rada i djelovanja Carinske uprave.

Carinskom upravom upravlja ravnatelj koji je državni dužnosnik, a ujedno upravlja i radom Središnjeg ureda. U radu mu pomažu zamjenik ravnatelja i pomoćnici ravnatelja. Ravnatelj Carinske uprave za svoj rad je odgovoran ministru financija i Vladi Republike Hrvatske. Pomoćnici ravnatelja upravljaju sektorima u Središnjem uredu, dok radom Područnih carinskih ureda upravljaju pročelnici, a predstojnici graničnim carinskim uredima.

Slika 2., Shema ustroja Središnjeg ureda Carinske uprave

3.1. Ured ravnatelja

Ured ravnatelja predstavlja specifičnu internu organizacijsku jedinicu koja obavlja stručne koordinacijske, organizacijske i administrativne funkcije za potrebe ravnatelja i njegovog zamjenika s ciljem osiguranja besprijekornog i učinkovitog izvršavanja njihovih službenih dužnosti. Ured također ima ulogu usklađivanja i usmjeravanja izvršenja zadataka i donošenja odluka unutar opsega nadležnosti internih organizacijskih jedinica Carinske uprave, te koordinira aktivnosti koje obuhvaćaju područje odgovornosti više internih organizacijskih jedinica carinske uprave.

3.2. Sektori

Unutar Središnjeg ureda, postoji niz sektora koji su specijalizirani za obavljanje određenih zadataka i pokrivaju specifična područja rada te imaju jedinstvenu ulogu i odgovornosti unutar organizacije.

3.2.1. Sektor za carinski sustav

Sektor za carinski sustav ima zadaće sustavnog praćenja provedbe propisa i suradnje u izradi stručnih podloga za donošenje propisa u okviru hrvatskog pravnog sustava koji reguliraju odnose u carinskom sustavu. Također ima zadaću unapređivati kvalitetu suradnje sa gospodarskim subjektima na način da pruža kvalitetnu podršku implementacijom carinskih i trošarinskih postupaka na načina da pojednostavi kontrole i maksimalno ubrza promet roba.

Standardizacijom provedbi carinskih i trošarinskih postupaka povećava se učinkovitost i kvalitetnija provedba svih administrativnih i operativnih poslova kao i primjena digitalizacije i korištenje modernije opreme i druge infrastrukture.

Ovaj sektor se sastoji od sljedećih službi:

- Služba za carinske postupke,

- Služba za carinske procedure,
- Služba za provoz, granične procedure, potrage i zaključenje postupaka te robe koje su predmet zabrana i ograničenja,
- Služba za carinsku tarifu, zajedničku agrarnu i trgovinsku politiku, TARIC i kvote,
- Služba za carinsku vrijednost i podrijetlo i
- Služba za carinski laboratorij.

Slika 3., Sektor za carinski sustav

Služba za carinske postupke obavlja različite zadatke, uključujući sustavno praćenje i sudjelovanje u pripremi stručnih podloga za propise unutar hrvatskog pravnog sustava koji reguliraju aspekte carinskog sustava. Osim toga, Služba prati primjenu carinskih propisa i razrađuje nacрте uputa te drugih mjera s ciljem unapređenja njihove učinkovite primjene. Također, aktivno sudjeluje u pripremi stručnih podloga za opći dio hrvatskog pravnog sustava i propisa koji se odnose na pitanje duga, prekogranični promet osoba i roba te druge relevantne zakonodavne okvire koji se provode u nadležnosti carinske službe. Ovo uključuje opće porezne propise, propise o porezu na dodanu vrijednost, devizne propise, trgovinske propise te propise koji se odnose na carinske odnose.

U okviru Službe za carinske procedure koja je odgovorna za različite aspekte regulacije carinskih procedura u skladu s pravnim okvirom Republike Hrvatske. Njezine glavne nadležnosti uključuju sustavno praćenje i sudjelovanje u pripremi stručnih podloga za

donošenje relevantnih propisa, stvaranje nacрта uputa i drugih smjernica za provođenje carinskih procedura te sudjelovanje u administrativnim postupcima koji se odnose na carinske procedure.

Služba za provoz, granične procedure, potrage i zaključenje postupaka i robe koje su predmet zabrana i ograničenja. Ova služba se bavi praćenjem i provođenjem carinskih propisa koji reguliraju kretanje roba, postupke provoza, granične procedure te utjecaj prekograničnog kretanja roba i putnika na carinske procedure. Također, prate propise izvan carinskog sustava koji imaju utjecaja na carinske procedure te sudjeluju u pripremi stručnih podloga za donošenje carinskih propisa u području provoza i prekograničnog kretanja robe. Osim toga, pružaju mišljenja i stručnu podršku u vezi s propisima koji reguliraju kretanje robe preko graničnih prijelaza. U sklopu ove službe djeluju i 3 Odjela, Odjel za provoz i granične procedure, Odjel za potrage i zaključenje postupaka i Odjel za robe koje su predmet zabrana i ograničenja.

Odjel za provoz i granične procedure obavlja ključne operativne aktivnosti koje uključuju sustavno praćenje provedbe carinskih propisa koji se odnose na kretanje roba, postupak provoza i granične procedure. Istovremeno, odjel prati provedbu propisa koji reguliraju prekogranično kretanje roba i putnika, analizira njihov utjecaj na besprijekorno izvođenje carinskih postupaka i na međunarodni promet roba i putnika na različitim vrstama prometa, uključujući cestovni, željeznički, zračni, pomorski i riječni promet. Nadalje, odjel analizira kako ti propisi utječu na slobodno kretanje roba i putnika te poduzima odgovarajuće mjere za osiguranje dosljedne provedbe zakonodavstva. Odjel za potrage i zaključenje postupaka ima zadaću osigurati da proвозni postupci koji su započeti unutar Republike Hrvatske, budu pravodobno i ispravno zaključeni. Ovaj odjel odgovoran je za prikupljanje i arhiviranje relevantnih dokumenata koji svjedoče o valjanom završetku tih proвозnih postupaka. Nadalje, obavlja aktivnosti vezane za pokretanje postupaka potraga kada proвозni postupci nisu dovršeni u skladu s zakonskim rokovima. Osim toga, odjel upravlja razmjenom svih potrebnih carinskih i drugih isprava koje se odnose na zajednički proвозni postupak i proвозni postupak Unije s državama članicama Europske unije i zemljama koje su potpisnice Konvencije o zajedničkom proвозnom postupku.⁸

⁸<https://eur-lex.europa.eu/HR/legal-content/summary/convention-on-a-common-transit-procedure.html>

U sklopu ove Službe, djeluje i Odjel za robe koje su predmet zabrana i ograničenja koji ima za zadaću sustavno pratiti primjenu zakonodavstva koje regulira carinske postupke povezane s različitim vrstama roba, uključujući robu s dvojnog i vojnom namjenom, oružjem, opasnim proizvodima, zabranjenom robom koja predstavlja ozbiljan rizik za zdravlje i sigurnost, divljim i strogo zaštićenim vrstama biljaka i životinja, kulturnim dobrima te drugom robom podložnom mjerama zabrane i ograničenja. Ovaj odjel nadzire i područje uvoza, izvoza, prekograničnog prometa te kretanja i gospodarenja otpadom kao i područje prava intelektualnog vlasništva.

Služba za carinsku tarifu, zajedničku agrarnu i trgovinsku politiku, TARIC i kvote ima širok spektar odgovornosti koje uključuju sudjelovanje u radnim tijelima Svjetske carinske organizacije i Europske komisije kao i drugim međunarodnim aktivnostima. Osim toga, obvezna je pripremiti stajališta i zastupati interese Republike Hrvatske u svezi aktivnostima radnih tijela Europske unije. Služba pažljivo prati tarifne propise Europske unije, uključujući mjere zajedničke agrarne i trgovinske politike, te propise povezane s razvrstavanjem robe. Također je odgovorna za izradu propisa, pružanje tumačenja, donošenje naputaka, uputa i drugih relevantnih informacija kojima se reguliraju postupci i usklađuje praksa carinskih ureda.

U sklopu ove službe djeluje Odjel za carinsku tarifu, agrarnu i trgovinsku politiku koji ima širok spektar odgovornosti. To uključuje aktivno sudjelovanje u radnim tijelima Svjetske carinske organizacije, Europske komisije i drugih međunarodnih organizacija, kao i sudjelovanje u drugim relevantnim međunarodnim aktivnostima. Nadalje, Odjel ima zadatak zastupanja interesa Republike hrvatske u vezi s radom radnih tijela Europske unije, područja koje je u njegovoj nadležnosti. Osim toga, pažljivo prati i preuzima međunarodne konvencije, propise Europske unije i druge dokumente Svjetske carinske organizacije i Europske unije koji se odnose na carinsku tarifu. Odgovoran je za pripremu i održavanje hrvatske verzije tih propisa i dokumenata. Odjel prati propise Europske unije u području zajedničke tarife, trgovinske i agrarne politike, uključujući ne preferencijalne i preferencijalne mjere, izuzeća, tarifne suspenzije i autonomne kvote, te antidampinške i kompenzacijske carine.

Odjel za TARIC i kvote ima ključne ulogu u aktivnostima Europske unije koje se odnose na TARIC sustav, carinske kvote i statistički nadzor. Osim toga, ovaj Odjel zastupa interese Republike Hrvatske u svim relevantnim aktivnostima unutar Europske unije koje su obuhvaćene njegovom nadležnošću.

Služba za carinsku vrijednost i podrijetlo igra važnu ulogu u mnogim međunarodnim aktivnostima, uključujući sudjelovanje u radnim tijelima Svjetske carinske organizacije, Europske komisije i drugih relevantnih međunarodnih organizacija. Također, aktivno sudjeluje u definiranju stajališta Republike Hrvatske i zastupa njene interese u okviru aktivnosti Europske unije. Služba je također odgovorna za izradu i praćenje propisa o utvrđivanju carinske vrijednosti, kao i za prateće međunarodne ugovore o slobodnoj trgovini i propise o povlaštenom i nepovlaštenom podrijetlu robe. Unutar službe postoje dva odjela koji se bave specifičnim aspektima carinske vrijednosti i podrijetla robe.

Odjel za podrijetlo robe ima ključnu ulogu u sudjelovanje u aktivnostima Svjetske carinske organizacije, Europske komisije i drugi međunarodnih organizacija. Aktivno sudjeluje u drugim međunarodnim inicijativama, provodi izvješćivanje i pridržava se implementacije donesenih odluka. Dodatno, Odjel je odgovoran za zastupanje interesa Republike Hrvatske u okviru aktivnosti Europske unije koje su u njegovom nadležnom području.

Odjel za carinsku vrijednost ima ključnu ulogu u sudjelovanje i aktivnostima Svjetske carinske organizacije, Europske komisije i drugih međunarodnih organizacija. Aktivno sudjeluje u drugim međunarodnim inicijativama, provodi izvješćivanje i pridržava se implementacije donesenih odluka. Odgovoran za zastupanje interesa Republike Hrvatske u okviru aktivnosti Europske unije koje su u njegovom nadležnom području.

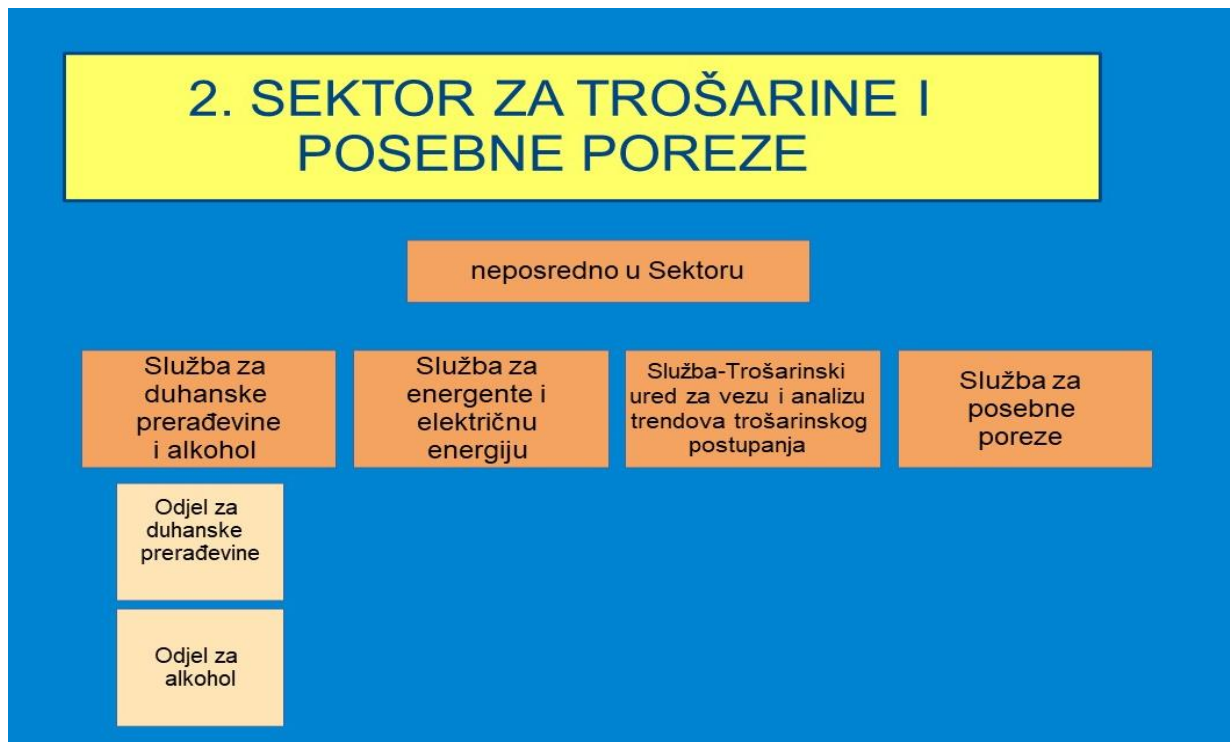
Služba za carinski laboratorij ima višestruke zadatke u vezi s praćenjem i primjenom međunarodnih i europskih carinskih propisa, zakona, uredbi i normi koje se odnose na provođenje fizikalnih i kemijskih ispitivanja. Također, aktivno prati tehnološki razvoj i unaprjeđenje na području instrumenata za analize, novih materijala i tehnologija te novih ispitivanja. Služba je odgovorna za razvoj, primjenu, održavanje i poboljšavanje sustava upravljanja kvalitetom u skladu s međunarodnim standardima kvalitete. Izrađuje relevantnu dokumentaciju potrebnu za akreditaciju laboratorija u svojim unutarnjim ustrojstvenim jedinicama prema normi HR EN ISO/IEC 170265. kao dio svojih aktivnosti, Služba surađuje s carinskim laboratorijima zemalja članica Europske unije i drugih zemalja unutar okvira carinske suradnje. Unutar Službe postoje specijalizirani odijeli za različite kategorije proizvoda, uključujući odjel za poljoprivredne i prehrambene proizvode, alkohol, alkoholna i bezalkoholna pića i odjel za industrijske proizvode, naftne derivate i ugljikovodike.

Odjel za poljoprivredne i prehrambene proizvode, alkohol, alkoholna i bezalkoholna pića obavlja analitičke postupke na raznolikim proizvodima, s naglaskom na onima koji su obuhvaćeni mjerama zajedničke poljoprivredne politike. Ovi proizvodi uključuju one podložne izvoznim subvencijama, trošarinskim propisima ili posebnim porezima kao što su šećer, meso, kava, mliječni proizvodi, voće povrće, žitarice, čokolada, vino, pivo, razne vrste alkohola te alkoholnih i bezalkoholnih pića. Provodi kontrolu proizvoda koji su predmet trošarinskih zakona i propisa te sredstava za denaturaciju alkohola. Rezultati analiza dokumentiraju se u službenim izvješćima o provedenim analizama, a Odjel aktivno sudjeluje u razvoju i primjeni novih analitičkih metoda te unapređenju postojećih postupaka rada koji se koriste u njihovom specifičnom području. Također, daje stručne preporuke o razvrstavanju proizvoda u kombiniranu nomenklaturu, što je značajno za carinsku klasifikaciju i oporezivanje proizvoda na temelju njihove specifične kategorizacije. Ova raznolika djelatnost ovog Odjela ima iznimnu važnost u okviru carinskog i poreznog sustava.

3.2.2. Sektor za trošarine i posebne poreze

Sektor za trošarine i posebne poreze obavlja ključne zadatke u izradi stručnih podloga za zakonske i podzakonske propise povezane sa trošarinama i posebnim porezima. Osim toga, sektor je odgovoran za kreiranje naputaka, uputa, tumačenja i drugih službenih akata koji usmjeravaju i usklađuju praktičnu primjenu zakona o trošarinama i posebnim porezima, kao i provedbu ostalih zakona koji se odnose na ovu djelatnost. Sektora obavlja zadaće u sljedećem službama:

- Službu za duhanske prerađevine i alkohol,
- Službu za energente i električnu energija,
- Službu za vezu i analizu trendova trošarinskog postupanja i
- Službu za posebne poreze.

Ovaj sektor ima ključnu ulogu u definiranju i oblikovanju regulatornih okvira za trošarine i posebne poreze te pridonosi dosljednoj primjeni tih propisa, uzimajući u obzir najnovije trendove i analize u ovom sektoru.

Služba za duhanske prerađevine i alkohol kroz svoje specijalizirane odjele, je posvećena sustavnom praćenju pravilne provedbe zakona koji reguliraju oporezivanje duhanskih prerađevina i alkohola trošarinama. Ti odjeli su Odjel za duhanske prerađevine i Odjel za alkohol.

Odjel za duhanske prerađevine odgovoran je za sustavno praćenje primjene zakonodavstva koje se odnosi na oporezivanje duhanskih prerađevina trošarinom. Odjel za alkohol obavlja slične zadaće, ali je usredotočen na oporezivanje alkohola i alkoholnih pića trošarinama.

Služba za energente i električnu energiju posvećena je redovitom praćenju zakonitosti primjene zakona koji se odnose na oporezivanje energenata i električne energije putem trošarina.

Služba – Trošarinski ured za vezu i analizu trendova trošarinskog postupanja obavlja poslove sustavnog praćenja pravilne provedbe propisa o trošarinama u dijelu koji se odnosi na primjenu odredbi o kretanju trošarinskih proizvoda.

Služba za posebne poreze ima odgovornost za izradu propisa u kontekstu oporezivanja posebnim porezima, sustavno i temeljito prati njihovu provedbu te sudjeluje u predlaganju novih zakonodavnih rješenja. Posebni porezi su posebni porez na motorna vozila, posebni porez na kavu i bezalkoholna pića, porez na premije osiguranja od automobilske odgovornosti i premije kasko osiguranja cestovnih vozila.

3.2.3. Sektor za nadzor

Sektor za nadzor ima zadaću provoditi praćenje, analizu i koordinaciju kontrolnih aktivnosti u okviru nadležnosti Carinske uprave. Ovom sektoru pripada suradnja s područnim carinskim uredima i carinskim uredima s ciljem usklađenog i jednolikog postupanja. Nadalje, pruža stručnu pomoć i obavlja koordinaciju poslova svih nižih unutarnjih ustrojstvenih jedinica koje se bave nadzorom, putem direktnog komuniciranja s njima ili provođenjem zajedničkih nadzornih aktivnosti nad primjenom propisa Carinske uprave.

Ukoliko je potrebno mogu pokrenuti prekršajne ili kaznene postupke. U obvezi je podnositi izvješća o provedenim nadzorima i svom radu te surađuje sa drugim tijelima i službama. Sektor za nadzor se sastoji od:

- Službe za upravljanje rizicima,
- Službe za inspekcijski nadzor i provjere,
- Službe za analitičku podršku i
- Službe za operativnu komunikaciju i podršku.

U okviru ovog sektora djeluje u koordinaciji sa više službi⁹:

- Služba za upravljanje rizicima,
- Služba za inspekcijski nadzor,
- Služba mobilnih jedinica (Osijek, Split, Zagreb, Varaždin, Rijeka, Zadar i Ploče)¹⁰,
- Služba za carinske istrage,
- Služba za analitičku podršku.

Služba za nadzor ima ovlasti provoditi kontrolu gospodarskih subjekata, provjeravati Jedinstvenu carinsku deklaraciju, a provjere i nadzore vrše i po zahtjevima iz drugih država.

Služba za upravljanje rizicima ima ulogu u obavljanju zadaća koje uključuju izradu korisničkih zahtjeva i koordinaciju razvoja IT aplikacija u okviru Sustava analize rizika, provođenje nacionalnih i zajedničkih EU analiza rizika kako bi se identificirali potencijalni rizici, prikupljanje, razmjena, obrade i analize podataka i informacija s unutarnjih i vanjskih izvora, identifikaciju i procjenu rizika na temelju učestalosti i vjerojatnosti i suradnju, koordinaciju i komunikaciju s internim ustrojstvenim jedinicama radi prepoznavanja indikatora rizika i izrade prijedloga profila za Sustav analize rizika. Ova služba aktivno doprinosi identifikaciji i procjeni rizika te razvoju odgovarajućih alata i metoda za analizu i upravljanje rizicima u Carinskoj upravi.

Služba za inspekcijski nadzor i provjere obavlja ključne zadatke koji uključuju pružanje stručne podrške i koordinaciju aktivnosti svih nižih unutarnjih ustrojstvenih jedinica

⁹http://carina.gov.hr/o-upravi/djelokrug/ustrojstvo/središnji_ured/27

¹⁰RH, Mf, Carinska uprava- Ustroj, poslovi, ovlasti, Zagreb veljača 2015

odgovornih za nadzor. Ova koordinacija ostvaruje se kroz neposrednu komunikaciju s tim jedinicama i putem zajedničkih inspekcijskih aktivnosti koje su usmjerene na provedbu carinskih propisa. Ove aktivnosti uključuju pregled općih i specifičnih akata, uvjeta i načina rada subjekata pod nadzorom, inspekciju njihove robe te poduzimanje zakonski propisanih mjera kako bi se osiguralo usklađivanje njihovog poslovanja s relevantnim zakonima i propisima.

Služba za analitičku podršku ima ključnu ulogu u koordinaciji i pružanju potpore carinskim koordinacijskim jedinicama država članica Europske unije. Njezine funkcije uključuju koordinaciju aktivnosti kako bi se osigurala učinkovita primjena carinskih ovlasti u područjima nadzora, prevencije, otkrivanja i prikupljanja relevantnih informacija o nepravilnostima na nacionalnoj i međunarodnoj razini, posebno u kontekstu carinskih, trošarinskih, poreznih i drugih prijevara.

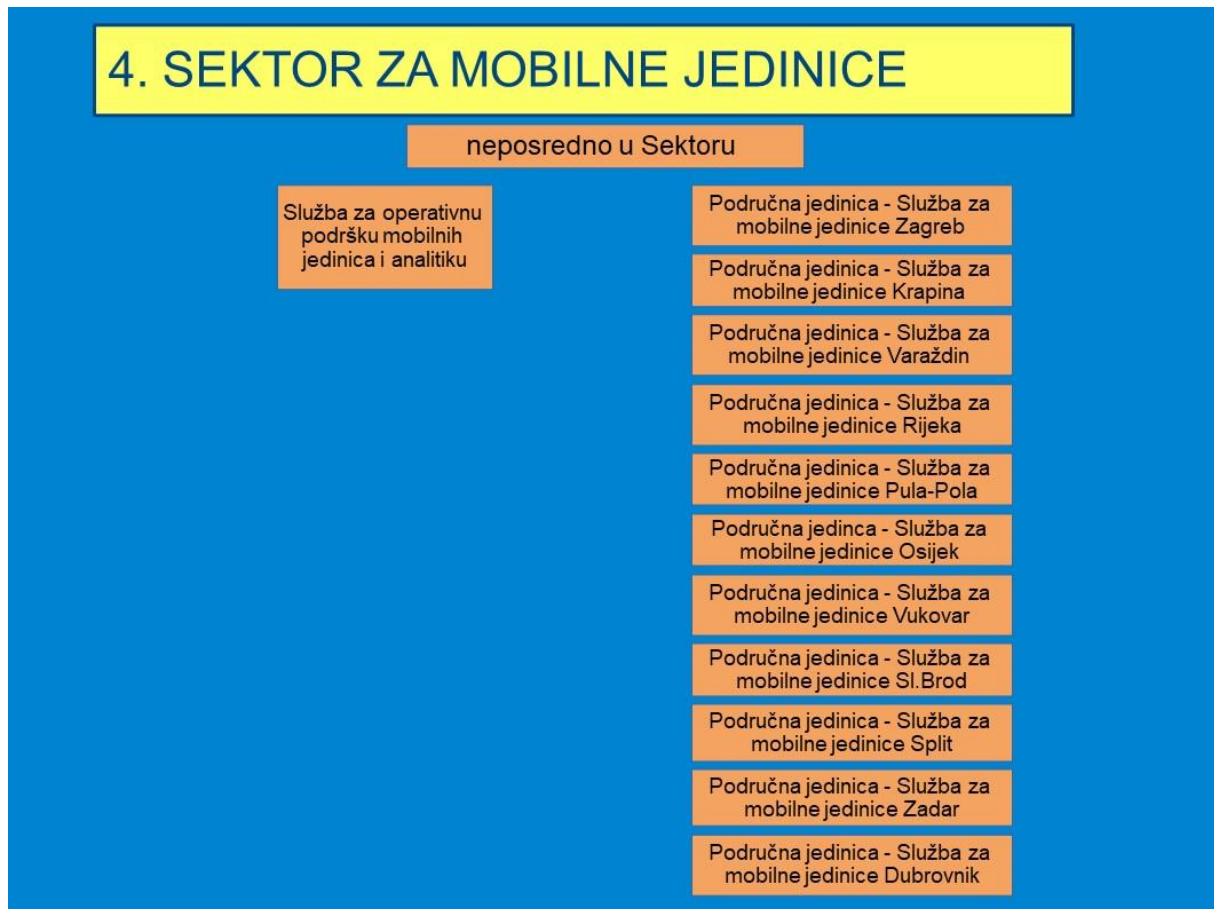
Služba za operativnu komunikaciju i podršku ima zaduženje za cjelodnevno primanje obavijesti o događajima koji su relevantni za djelokrug Carinske uprave te procjenu važnosti tih obavijesti. Također, pruža neophodnu pomoć korisnicima carinskih, trošarinskih i poreznih postupaka, uključujući i korisnike različitih carinskih transakcijskih i informatičkih sustava.

3.2.4. Sektor za mobilne jedinice

Sektor za mobilne jedinice obavlja stručne zadatke povezane s planiranjem, koordinacijom, izvođenjem, upravljanjem, standardizacijom, unapređenjem i nadzorom izvršenja zadataka Službe za mobilne jedinice na cijelom carinskom području Republike Hrvatske, pridržavajući se zakonom propisanih uvjeta i zahtjeva carinskog područja Europske unije. U tom kontekstu, sektor koordinira, upravlja u izuzetno složenim situacijama i izravno provodi sve aktivnosti nadzora i sigurnosnih mjera navedenih u Zakonu o carinskoj službi i drugim relevantnim propisima. Sektor se sastoji od različitih organizacijskih jedinica, uključujući Službu za operativnu podršku mobilnih jedinica te razne područne jedinice, poput one u Zagrebu, Krapini, Varaždinu, Rijeci, Puli, Osijeku, Vukovaru, Slavanskom Brodu, Splitu, Zadru i Dubrovniku. Svaka od ovih područnih jedinica obavlja posebne operativne funkcije u

okviru carinskih mobilnih jedinica te pruža potporu kako bi osigurala učinkovito provođenje zadataka u skladu s propisima i najboljim praksama.

Slika 6., Sektor za mobilne jedinice

Služba za operativnu podršku mobilnih jedinica i analitiku ima ključnu ulogu u pružanju neposredne stručne potpore i koordinaciji rada Područnih jedinica, službi za mobilne jedinice. Njezina odgovornost obuhvaća pripremu i usklađivanje operativnih aktivnosti te izravno provođenje nadzornih zadataka s fokusom na identificiranje, prevenciju i suzbijanje prekršajnih i kaznenih djela u okviru nadležnosti Carinske uprave.

Područne jedinice, Službe za mobilne jedinice – sa sjedištima u Zagrebu, Krapini, Varaždinu, Rijeci, Puli, Osijeku, Vukovaru, Slavanskom Brodu, Splitu, Zadru i Dubrovniku ima ključnu ulogu u neposrednoj provedbi svih aktivnosti nadzora i carinsko-sigurnosnih mjera na teritoriju kojim upravljaju Područni carinski uredi kao i na carinskom području Republike Hrvatske, u skladu s odredbama Zakona o carinskoj službi i drugih važećih propisa.

3.2.5. Sektor za financije

Sektor za financije, kao što i sam naziv govori, ima ulogu koordinacije i razvoja sustava financijskog upravljanja i kontrole unutar Carinske uprave. Osim toga obavlja niz ključnih zadaća koje uključuju praćenje financijskih obveza carinskih, trošarinskih i poreznih obveznika, izvještavanje o prihodima, analizu vrijednosti uvoza i izvoza te upravljanje postupcima ovrhe radi naplate potraživanja u skladu s općim poreznim zakonom i posebnim propisima koji uređuju postupke naplate i ovrhe. Sastoji se od nekoliko unutarnjih ustrojstvenih jedinica, koje obavljaju određene zadatke preko:

- Službe za obvezna davanja,
- Službe za računovodstvo,
- Službe za nabavu i upravljanje imovinom i
- Službe za osiguranje duga i ovrhu.

Slika 7., Sektor za financije

Služba za obvezna davanja obavlja administrativne i stručne poslove povezane s praćenjem zaduženja i naplatom potraživanja koja proizlaze iz nadležnosti Carinske uprave. Također, surađuje s državnim odvjetništvima i drugim tijelima državne uprave.

Služba za računovodstvo ima zadaće koje obuhvaćaju unapređenje sustava financijskog upravljanja i kontrole, organizaciju te praćenje svih financijskih i računovodstvenih aktivnosti u skladu s važećim zakonodavstvom. U ovoj službi postoje Odjel područne riznice i Odjel za proračunsko računovodstvo.

Odjel područne riznice obavlja poslove područne riznice, obrade računovodstveno-financijske dokumentacije za sve unutarnje ustrojstvene jedinice Carinske uprave dok Odjel za proračunsko računovodstvo obavlja poslove razvoja sustava financijskog upravljanja i kontrola.

Služba za nabavu i upravljanje imovinom obavlja poslove nabave roba, usluga i radova i ova služba se može podijeliti na Odjel za nabavu i Odjel za upravljanje imovinom. Odjel za nabavu obavlja poslove nabave roba, usluga i radova, dok Odjel za upravljanje imovinom obavlja poslove vezane uz izgradnju, rekonstrukciju i adaptaciju poslovnih objekata.

Služba za osiguranje duga i ovrhu obavlja administrativne i stručne aktivnosti povezane s odobravanjem upotrebe zajedničkog osiguranja u svim carinskim postupcima, uključujući i prozorni postupak. Također se bavi administrativnim i stručnim zadacima u vezi s provedbom ovrhe za potraživanja iz nadležnosti Carinske uprave u skladu s općim poreznim zakonom i posebnim propisima koji reguliraju postupak ovrhe.

3.2.6. Sektor za ljudske potencijale, pravne poslove, europske poslove i međunarodnu suradnju

Sektor za ljudske potencijale, pravne poslove, europske poslove i međunarodnu suradnju ima zadaću obavljanja pravnih i stručnih poslova za primjenu i provedbu zakona i drugih propisa iz djelokruga svog sektora i sastoji se od sljedećih službi:

- Služba za upravljanje ljudskim potencijalima i Carinski centar za izobrazbu,
- Služba za opće i tehničke poslove,
- Služba za pravne poslove,
- Služba za europske poslove i međunarodnu suradnju,
- Služba za projekte sufinancirane sredstvima europske unije.

Služba za upravljanje ljudskim potencijalima i Carinski centar za izobrazbu obavlja poslove vezane sa prijemom, rasporedom, napredovanjem, premještajem i prestankom državne službe. Također, obuhvaća poslove u vezi s ostvarivanjem prava, obveza i odgovornosti službenika i namještenika sukladno propisima koji reguliraju službeničke odnose.

Služba za opće i tehničke poslove obavlja zadatke povezane sa zaštitom na radu i protupožarnom zaštitom. Također, obuhvaća zadatke vezane za postupanje s poštom, primanje i otpremanje pošiljki, evidentiranje i dostavljanje u rad; obrađivanje, čuvanje i izlučivanje predmeta.

Služba za pravne poslove ima zadaće koje uključuju pružanje stručne pravne pomoći iz svoga djelokruga. Također, obavlja upravne i stručne poslove vezane za sudjelovanje u pripremi nacrtu prijedloga zakona i prijedloga drugih propisa iz djelokruga Sektora.

Služba za europske poslove i međunarodnu suradnju ima odgovornost za upravljanje i koordinaciju aktivnosti koje se odnose na suradnju i sudjelovanje Carinske uprave Republike Hrvatske u radu različitih tijela Europske unije, Svjetske carinske organizacije te drugih relevantnih međunarodnih institucija. Njezine funkcije uključuju praćenje i koordinaciju aktivnosti koji se odvijaju na ovima razinama te osiguravanje usklađenosti sa zakonima, propisima i direktivama koje proizlaze iz tih tijela. Sve ovo ima za cilj postizanje koordiniranog i dosljednog sudjelovanja Carinske uprave na međunarodnoj razini i unutar Europske unije.

Služba za projekte sufinancirane sredstvima Europske unije predstavlja jedinicu za provedbu projekata Carinske uprave. Odgovorna je za upravljanje i implementaciju projekata koji su financirani iz programa i fondova Europske unije. Njezine funkcije obuhvaćaju sve aspekte pripreme i provedbe takvih projekata, uključujući administrativne, financijske i tehničke aspekte. Ova Služba ima ključnu ulogu u osiguravanju da projekti budu uspješno realizirani u skladu s propisima i smjernicama Europske unije te da pridonese ostvarivanju ciljeva Carinske uprave i Europske unije.

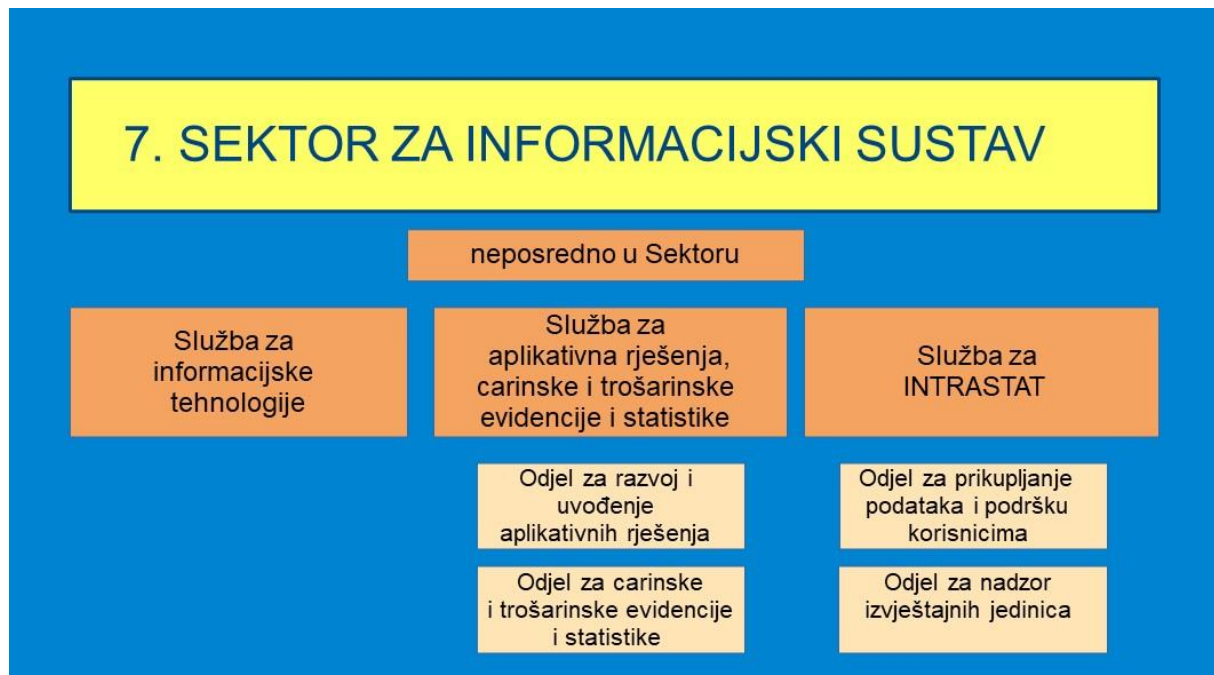
3.2.7. Sektor za informacijski sustav

Sektor za informacijski sustav ima odgovornosti za obavljanje poslova planiranja, upravljanja, nadzora i koordinacije u izradi, isporuci i radu poslovnih aplikacija, IT usluga i tehnologija. Također je odgovoran za formuliranje i provedbu politika koje se odnosi na sigurnost informacijskog sustava i prava pristupa unutar tog informacijskog sustava.

Od svibnja 2015. godine, Sektor za informacijski sustav Carinske uprave je proveo projekt Projektiranje i implementacija sustava informacijskom sigurnošću (engl. ISMS – Information Security Management System) prema normi ISO/IEC 27001:2013. Ove projektne aktivnosti su obuhvatile razvoj i uspostavu sustava informacijske sigurnosti, izradu obvezne dokumentacije u skladu sa zahtjevima norme, te sve ostale aktivnosti vezane uz pripremu za provedbu certificiranja ISMS. Obuhvatila je tri lokacije Sektora za informacijski sustav, Središnji ured, Data Centar i Disaster Recovery Location, u dijelu upravljanja informacijsko komunikacijskom infrastrukturom, upravljanja razvojem, testiranjem i održavanjem aplikacija u carinskoj službi.

Unutar ovog sektora djeluju 3 službe:

- Služba za informacijske tehnologije
- Služba za aplikativna rješenja, carinske i trošarinske evidencije i statistike
- Služba za INTRASTAT.

Služba za informacijske tehnologije obavlja poslove upravljanja, nadzora i koordinacije isporukom IT usluga poslovnim korisnicima u okviru dogovorenih razina kvalitete.

Služba za aplikativna rješenja, carinske i trošarinske evidencije i statistike ima ključnu ulogu u suradnji na izradi propisa i uputa koji se odnose na carinske i trošarinske postupke i procedure. Također, odgovorna je za planiranje, dizajn, razvoj, testiranje, implementaciju i održavanje poslovnih aplikacija koje su od suštinskog značaja za djelovanje carinske službe. Unutar ove službe postoje i dva Odjela. Odjel za carinske i trošarinske evidencije i statistike posvećen je prikupljanju, održavanju i analizi carinskih i trošarinskih podataka te pružanju stručne podrške u vezi s njima. S druge strane, Odjel za razvoj i uvođenje aplikativnih rješenja odgovoran je za stvaranje i implementaciju tehnoloških alata i softverskih aplikacija koje olakšavaju i poboljšavaju carinske postupka. Ove funkcije služe kako bi se osigurale učinkovito i u skladu s propisima obavljanje carinskih i trošarinskih zadataka unutar Carinske uprave.

Služba za INTRASTAT odgovorna je za niz ključnih zadataka u vezi s prikupljanjem, kontrolom, obradom, analizom i čuvanjem statističkih podataka koji se odnose na robnu razmjenu između država članica Europske unije. Ti podaci imaju značajnu ulogu u praćenju trgovine unutar Europske unije. Služba također ima ulogu u dostavljanju ovih prikupljenih podataka Državnom zavodu za statistiku, koji ih koristi za potrebe statističkog praćenja. Osim

toga, Služba za INTRASTAT pruža izvještajnim jedinicama važne informacije o obvezama izvještavanja i pruža im tehničku podršku u procesu slanja INTRASTAT obrazaca.

U okviru ove službe, Odjel za prikupljanje podataka i podršku korisnicima bavi se samim prikupljanjem i podrškom korisnicima u vezi s INTRASTAT procedurom. S druge strane, Odjel za nadzor izvještajnih jedinica obavlja nadzor nad izvještajnim jedinicama kako bi se osiguralo dosljedno i točno izvještavanje.

Sve ove funkcije služe kako bi osigurale točnost, kvalitetu i dosljednost podataka o robnoj razmjeni između država članica Europske unije te njihovu pravovremenu dostavu relevantnim institucijama. Sektor za informacijski sustav zadužen je za informacijsku tehnologiju, carinsku i trošarinsku evidenciju i statistiku i INTRASTAT.

3.2.8. Služba za strateško planiranje, analize i informiranje

Služba za strateško planiranje, analize i informiranje izrađuje i koordinira izradu strateških dokumenata te na temelju prikupljenih pokazatelja sa stručnim sektorima definira strateške ciljeve iz područja nadležnosti carinske uprave; surađuje s drugim tijelima državne uprave vezano uz izradu strateških dokumenata iz područja nadležnosti carinske uprave; izrađuje akcijske planove i smjernice za provedbu strateških dokumenata na nacionalnoj i međunarodnoj razini.

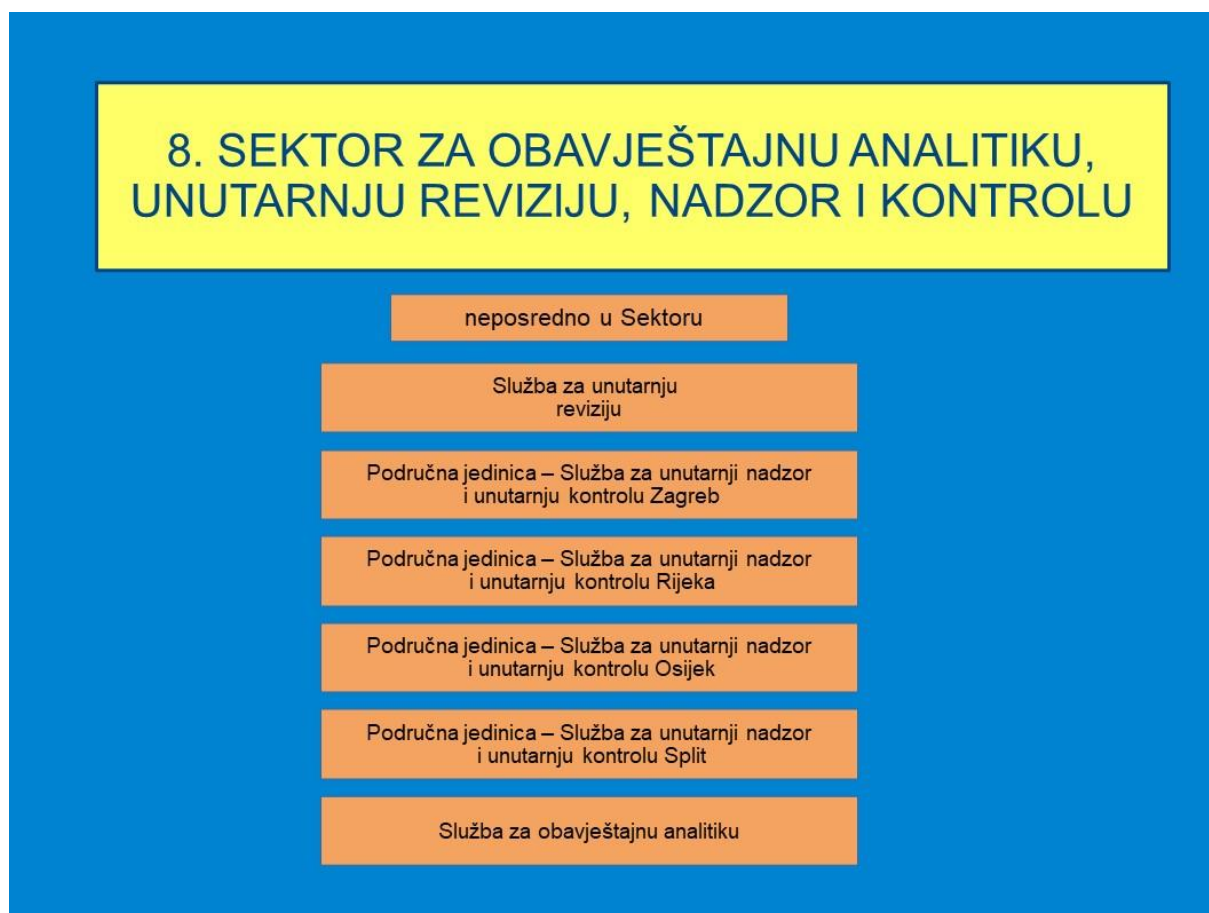
3.2.9. Sektor za obavještajnu analitiku, unutarnju reviziju, nadzor i kontrolu

Sektor za obavještajnu analitiku, unutarnju reviziju, nadzor i kontrolu obavlja niz ključnih zadaća usmjerenih na osiguravanje transparentnosti, učinkovitosti i dosljednosti u radu Carinske uprave. Ovaj sektor se sastoji od ovih službi:

- Služba za unutarnju reviziju
- Područna jedinica – Služba za unutarnji nadzor i kontrolu Zagreb,
- Područna jedinica – Služba za unutarnji nadzor i kontrolu Rijeka,

- Područna jedinica – Služba za unutarnji nadzor i kontrolu Osijek,
- Područna jedinica – Služba za unutarnji nadzor i kontrolu Split,
- Služba za obavještajnu analitiku.

Slika 10., Sektor za obavještajnu analitiku, unutarnju reviziju, nadzor i kontrolu

Služba za unutarnju reviziju provodi sustavne procjene i ocjene različitih aspekata rada Carinske uprave koji se odnose na carinska, trošarinska, vanjskotrgovinska, devizna, porezna i ostala davanja iz nadležnosti Carinske uprave. Unutarnja revizija se provodi i u informacijskom sustavu, upravljanju ljudskim i materijalnim resursima te računovodstvenim i općim poslovima iz svog djelokruga. Njezina svrha je osigurati usklađenost s internim pravilima i propisima te poboljšati učinkovitost operativnih procesa.

Područne jedinice za unutarnji nadzor i kontrolu koje provode reviziju i nadzor na terenu kako bi se osiguralo dosljedno poštivanje internih pravila i propisa Carinske uprave. Nalaze i preporuke iz ovih revizija pomažu unaprijediti rad na različitim lokacijama. Područne jedinice - Službe za unutarnji nadzor i unutarnju kontrolu nadležani su za svako za svoje područje te provodi postupke unutarnje kontrole s namjerom otkrivanja, utvrđivanja činjenica

i sprečavanja kršenja zakonitosti rada i pravila službe od strane službenika i namještenika Carinske uprave i provodi radnje utvrđivanja činjenica i okolnosti mjerodavnih za ocjenu zakonitosti primjene ovlasti službenika Carinske uprave.

Služba za obavještajnu analitiku je nadležna za prikupljanje podataka i obavijesti u vezi stanja zakonitosti u primjenu carinskih ovlasti, povreda radne discipline, neetičnog, neprofesionalnog ili nezakonitog obavljanja poslova i ponašanja, prati i unapređuje problematiku rada s izvorima, ustrojstvenim jedinicama Carinske uprave i područnim jedinicama – Službama za unutarnji nadzor i unutarnju kontrolu pruža stručnu pomoć iz svog djelokruga svoga rada te koordinira i usklađuje njihov rad.

Služba za obavještajnu analitiku prikuplja, analizira i obrađuje relevantne informacije kako bi stručnim sektorima pružila uvid u trenutačne događaje i trendove u području carinskih i trošarinskih poslova.

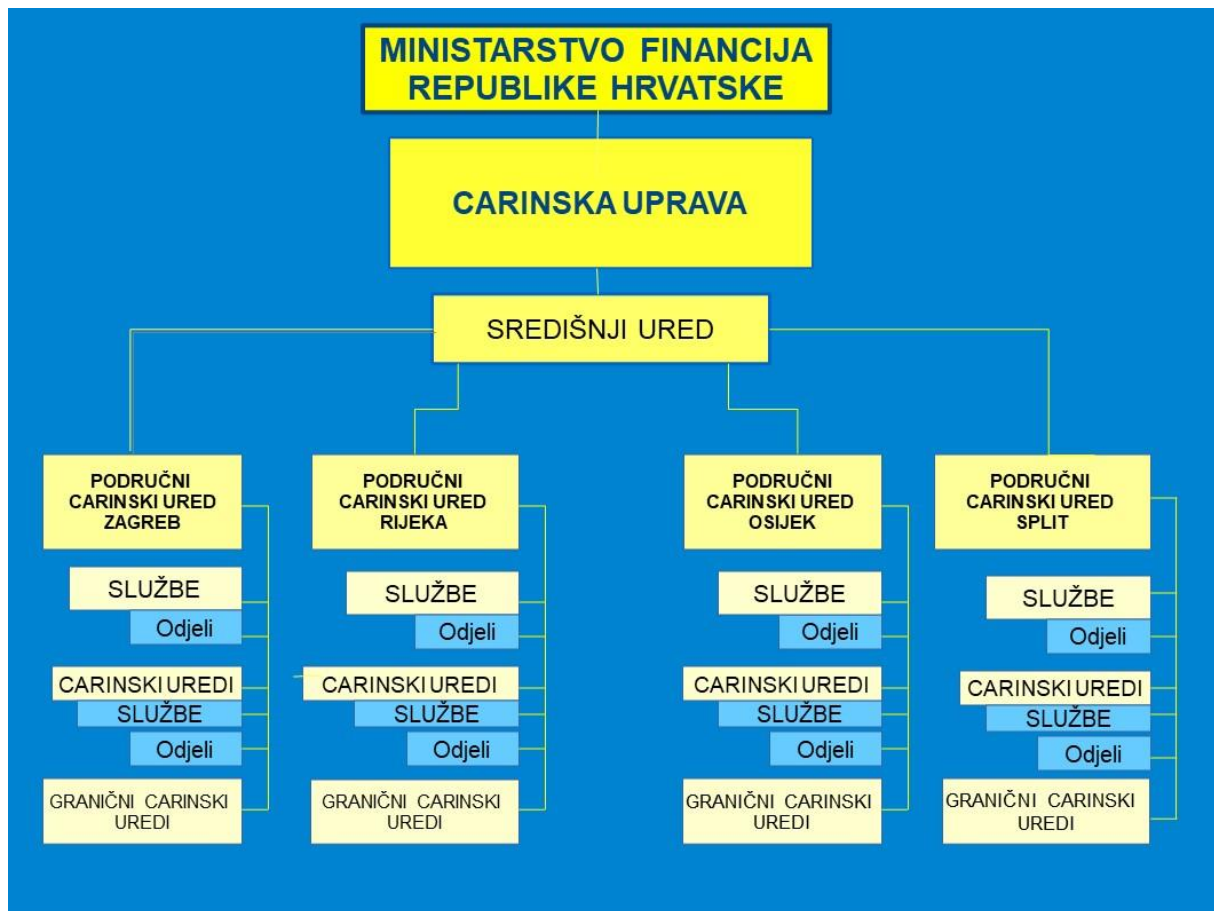
Osim toga, ova Služba za obavještajnu analitiku, unutarnju reviziju, nadzor i kontrolu kontinuirano procjenjuje prakse upravljanja poslovnim procesima kako bi se identificirali potencijalni izazovi i prilike za poboljšanja. Ova cjelovita analiza osigurava dosljednost u radu Carinske uprave te podržava postizanje organizacijskih ciljeva. Doprinosi transparentnosti, odgovornosti i učinkovitosti unutar Carinske uprave.

Služba za unutarnju reviziju, nadzor i kontrolu djeluje u četiri odjela i to kao Odjel za nadzor i kontrolu u Zagrebu, Splitu, Rijeci i Osijeku i kao Odjel za reviziju.

3.3. Područni carinski uredi

Područni carinski uredi su ustrojstveni oblici Carinske uprave koji se nalaze u važnim gospodarskim i prometnim čvorištima. Oni se osnivaju prema potrebama koje proizlaze iz obujma, vrste i smjera kretanja roba i putnika u međunarodnom prometu, kao i iz drugih gospodarskih interesa. Područni carinski uredi mogu obavljati sve ili dio poslova iz svoje nadležnosti te za to mogu osnovati carinske urede i granične carinske urede kao svoje unutarnje organizacijske jedinice. U Republici Hrvatskoj postoje četiri Područna carinska ureda koja se nalaze u Zagreb, Rijeci, Splitu i Osijeku.

Slika 11., Shema ustroja Carinske uprave

Carinski ured (CU) označava nižu ustrojstvenu jedinicu koja se po hijerarhiji nalazi ispod područnog carinskog ureda. Ključni su za obavljanje različitih funkcija Carinske uprave. Prvenstveno su odgovorni za provedbu carinskih i trošarinskih propisa, kao i drugih propisa koji se odnose na prekogranični promet roba.

Granični carinski uredi predstavljaju mjesto na granici između dvije države gdje se obavlja kontrola i regulacija prometa roba. To mjesto predstavlja ključnu točku za uvoz, izvoz i tranzit roba te se na njoj provode carinski postupci i inspekcije.

3.3.1. Područni carinski ured Zagreb

Područni carinski ured Zagreb neposredno u svojim uredima ima Službu za carinsko prekršajni postupak i prodaju robe, Službu za nadzor, Službu za upravljanje ljudskim potencijalima te Službu za financije.

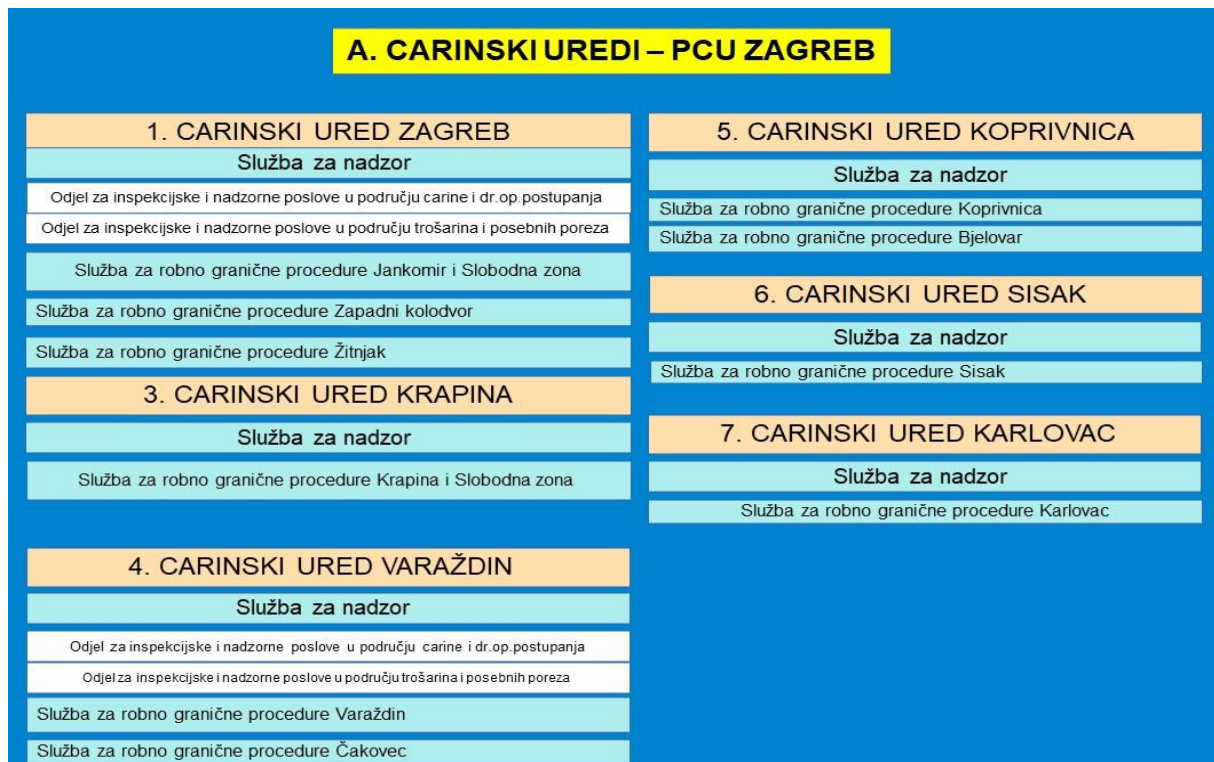
Slika 12., Službe Područnog carinskog ureda Zagreb

Područni carinski ured Zagreb na svom području ima sedam carinskih ureda u čijem sastavu su Zagreb, Krapina, Varaždin, Koprivnica, Sisak, Karlovac u kojima se obavljaju sljedeći poslovi:

- provedba carinskih propisa i postupaka pri kontroli robe i putnika,
- suzbijanje i otkrivanje carinskih, poreznih i drugih fiskalnih prijevара,
- provođenje upravnih i prekršajnih postupaka,
- izdavanje prekršajnih naloga na mjestu počinjenja prekršaja,
- prisilna naplata u ovršnim postupcima, provjera gotovinskog novčanog prometa,
- postupci u svezi trošarina i posebnih poreza.

Slika 13., Shema ustroja Područnog carinskog ureda Zagreb

Vodi se evidencija o oduzetoj robi, o prodaji ili uništenju iste, nadzor prekograničnog poštanskog prometa roba. Nadalje, nadzire carinske trošarinske i porezne obveznike, vrši inspekcijski nadzor po zahtjevu drugih tijela Republike Hrvatske i tijela drugih država. Isto tako kontrolira trošarinske proizvode koji su oslobođeni plaćanja trošarine, vrši kontrolu prekograničnog prometa robe u cestovnom prometu, nadzire promet roba koje su zabranjene ili ograničene, a štetne su za zdravlje i sigurnost ljudi.

Provodi mjere radi ujednačavanja postupanja carinskih službenika, organizira edukacije službenika radi što kvalitetnijeg rada, bržeg protoka ljudi i robe i razvoja kvalitetnije suradnje sa drugim službama i gospodarstvom.

3.3.2. Područni carinski ured Osijek

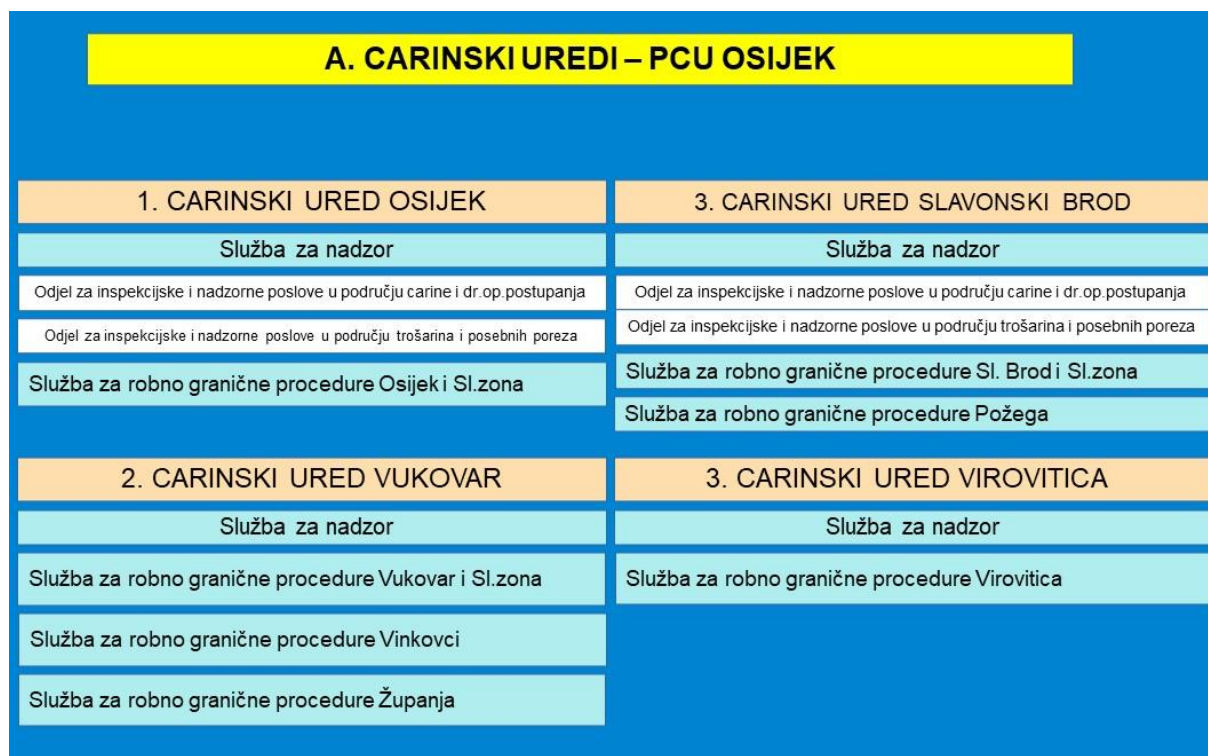
Područni carinski ured Osijek neposredno u svojim uredima ima Službu za carinsko prekršajni postupak i prodaju robe, Službu za nadzor, Službu za upravljanje ljudskim potencijalima te Službu za financije.

Slika 14., Službe Područnog carinskog ureda Osijek

Područni carinski ured Osijek ima ingerencije u istočnom dijelu Republike Hrvatske u čijem sastavu djeluju carinski uredi Osijek, Slavonski Brod, Virovitica i Vukovar.

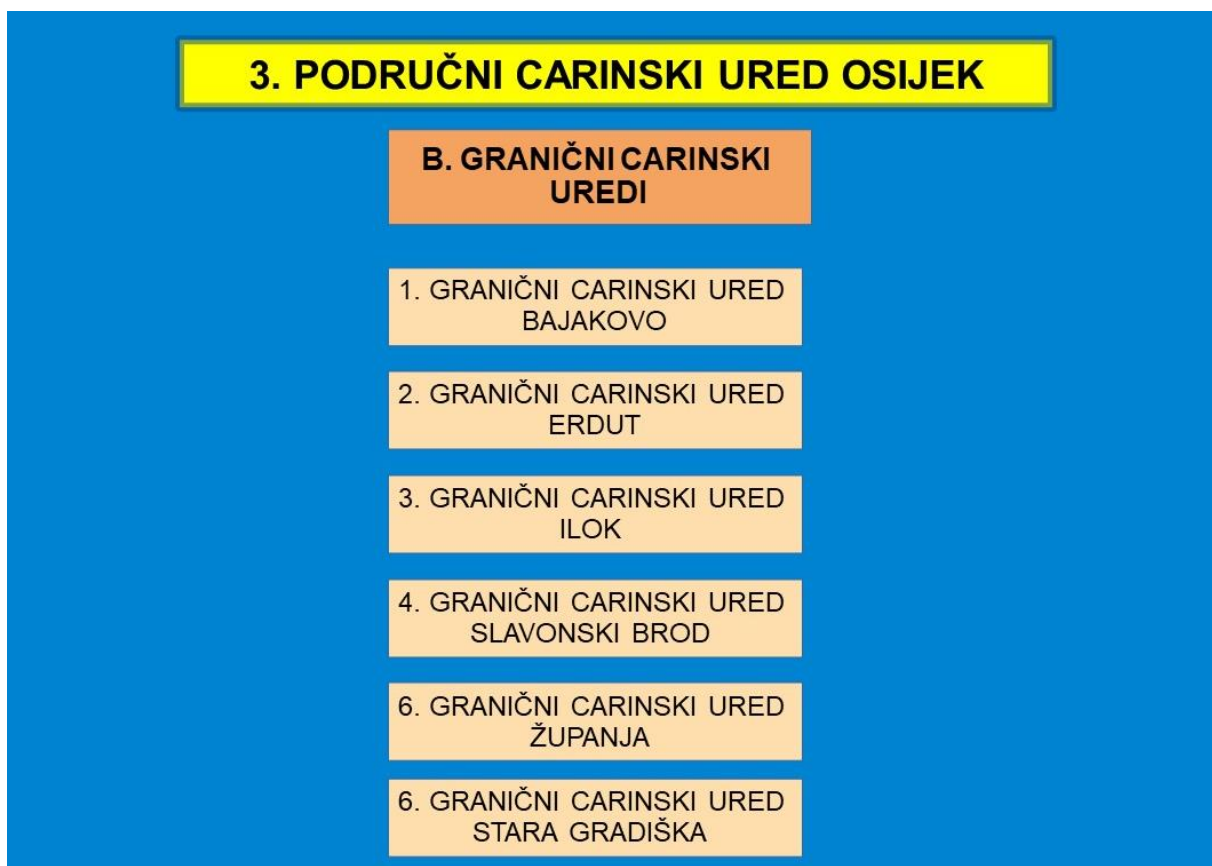
Slika 15., Shema ustoja carinskih ureda PCU Osijek

I u ovom područnom carinskom uredu provode se carinski postupci kojima se suzbijaju carinske i porezne prijevare i krijumčarenja, vode se prekršajni, upravni i trošarinski postupci, obračunavaju posebni porezi, nadzire promet gotovinskog novca, kontrolira uvoz izvoz i provoz robe, radi na prevenciji i otkrivanju krijumčarenja ljudi i ilegalnih migracija. Vršiti se kontrola fizičkih i pravnih subjekata koji su obveznici carinskih, trošarinskih ili poreznih davanja. Isto tako se nadzire promet duhana i duhanske robe, proizvoda koji su oslobođeni trošarinskih davanja, robe koja je zabranjena u cijelosti ili djelomično a prijetnja je zdravlju i sigurnosti pučanstva.

Područni carinski ured radi na prikupljanju podataka i analizi te izvještuje Središnji ured i po potrebi druge službe. I u okviru ovog područnog carinskog ureda provodi se edukacija službenika i razvija suradnja sa drugim državnim službama i carinskim službama drugih zemalja.

Slika 16., Shema ustroja graničnih carinskih ureda PCU Osijek

I ovaj carinski ured ima značajnu ulogu, uz redovite poslove, u kontroli granice prema Republici Srbiji i Bosni i Hercegovini jer su prometni pravci ujedno i rute kojima se služe različiti krijumčari robe i ljudi.

3.3.3. Područni carinski ured Rijeka

Područni carinski ured Rijeka neposredno u svojim uredima ima Službu za carinsko prekršajni postupak i prodaju robe, Službu za nadzor, Službu za upravljanje ljudskim potencijalima te Službu za financije.

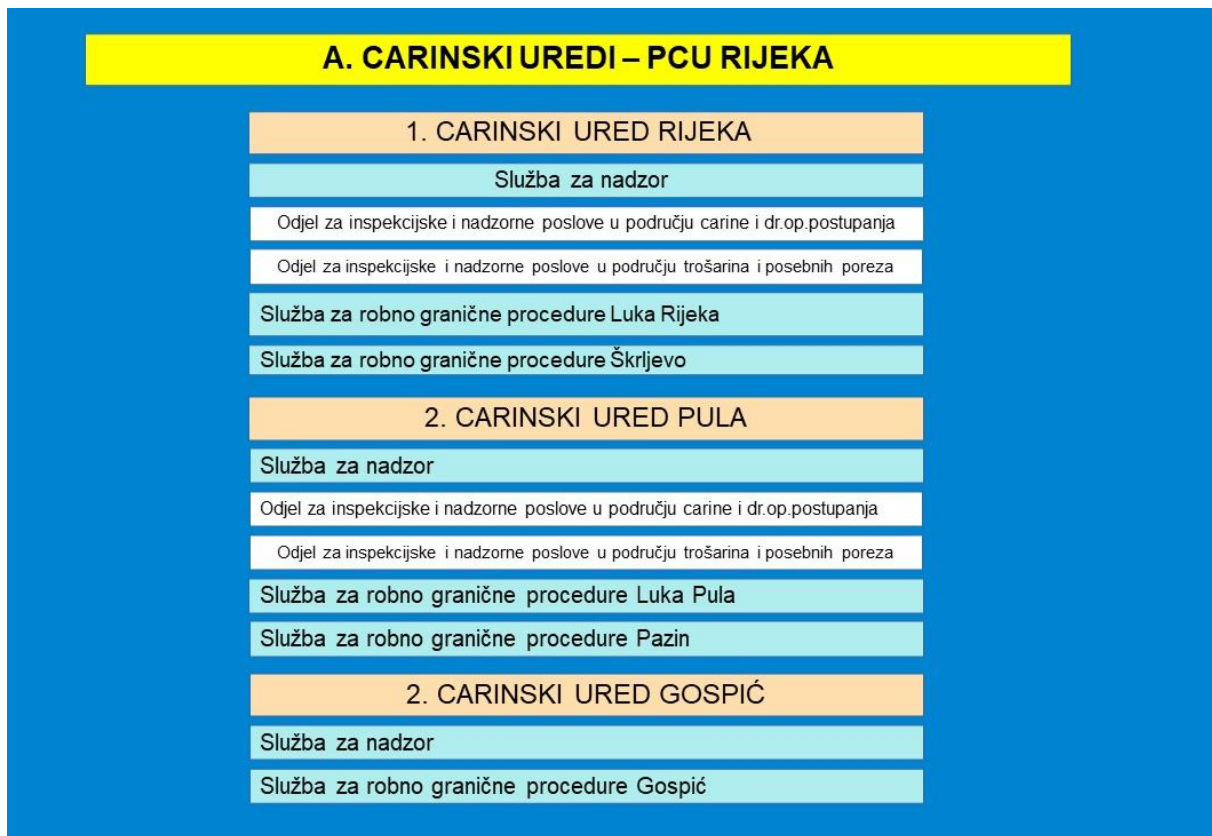
Slika 17., Službe Područnog carinskog ureda Rijeka

Područni carinski ured Rijeka se sastoji od četiri carinska ureda; Rijeka, Pula i Gospić i pokriva dio Republike Hrvatske koji gravitira oko Rijeke.

U navedenim uredima provode se svi carinski propisi, upravni i prekršajni postupci, poslovi koji proizlaze iz zakonskih propisa koji reguliraju prisilnu naplatu i primjenu onih instrumenata kojima se osigurava dug. Djelatnici moraju voditi urednu evidenciju oduzete robe kao i eventualnu prodaju ili uništenje. Nadalje, rade na sprječavanju carinskih, poreznih, trošarinskih i drugih fiskalnih prijevара.

Slika 18., Shema ustroja carinskih ureda PCU Rijeka

Naplata poreza na motorna vozila i naknade za gospodarenje otpadnim vozilima i vrše redoviti i izvanredni nadzor obveznika carinskih, trošarinskih i poreznih obveznika kontrolom poslovnih knjiga i robe.

Po zahtjevu drugih tijela državne uprave i zahtjevima administracije drugih država vrše razne provjere. U suradnji sa policijom, lučkom kapetanijom, poreznom upravom, državnim odvjetništvom i inspektoratom upravljaju granicom kroz nadzor prekograničnog prometa roba, ljudi i novčanih gotovinskih sredstava. Aktivnosti u svezi upravljanja granicom odnosi se i na suzbijanje krijumčarenja ljudi i ilegalnih prelazaka. Konstantna obuka službenika s ciljem podizanja razine znanja i profesionalnosti redovita je praksa, a unutarnja kontrola redovito vrši nadzor radi ujednačavanja postupanja i suzbijanja potencijalnih koruptivnih ponašanja.

U okviru Područnog carinskog ureda Rijeka postoji samo jedan granični carinski ured Ličko Petrovo selo.

3.3.4. Područni carinski ured Split

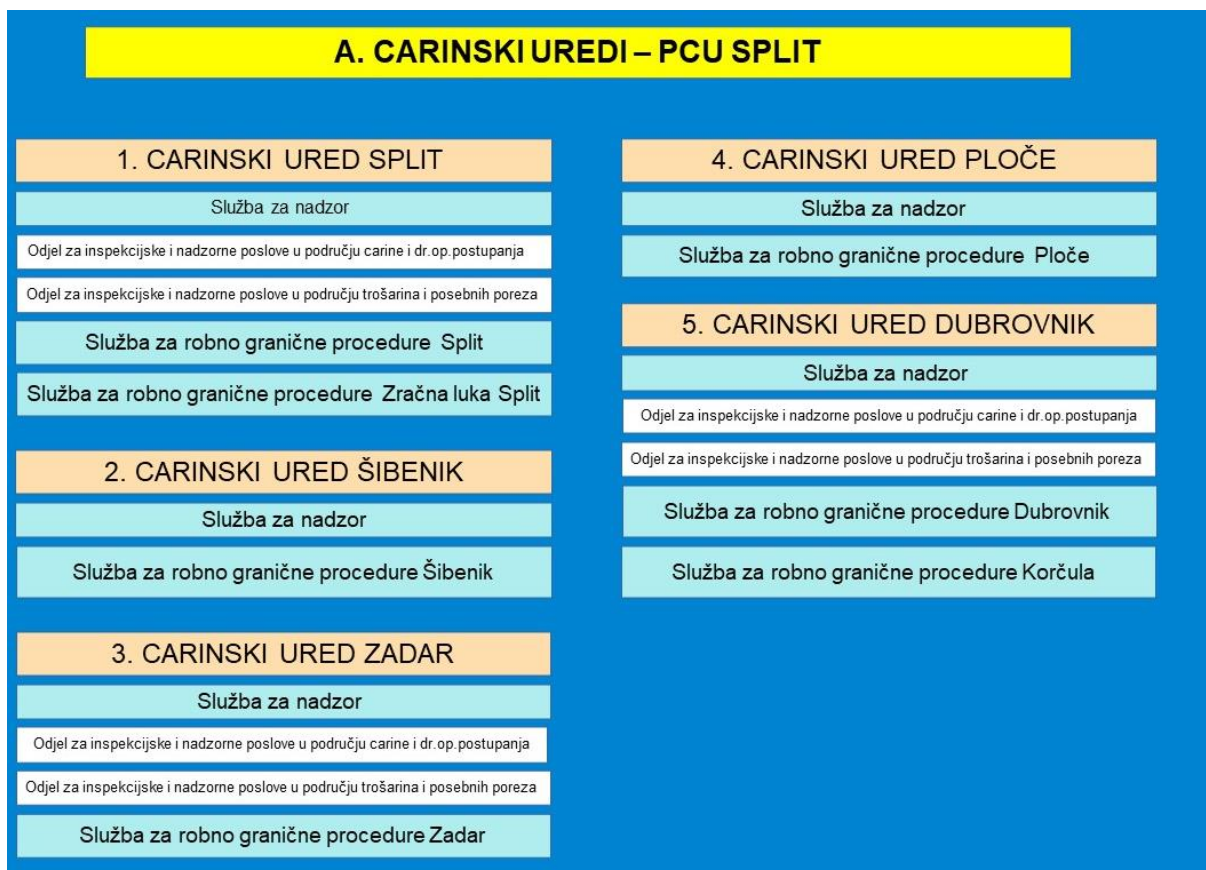
Područni carinski ured Split neposredno u svojim uredima ima Službu za carinsko prekršajni postupak i prodaju robe, Službu za nadzor, Službu za upravljanje ljudskim potencijalima te Službu za financije.

Slika19., Službe Područnog carinskog ureda Split

Područni carinski ured Split ima carinske urede u Splitu, Zadru, Šibeniku, Pločama i Dubrovniku.

Slika 19., Shema ustroja carinskih ureda PCU Split

U sklopu Područnog carinskog ureda Split postoje 4 granična carinska ureda i to u Kamenskom, Vinjani Donji, Metkoviću i Karasovićima.

Slika 20., Granični carinski uredi PCU Split

U ovom Područnom carinskom uredu vode se prekršajni i upravni postupci, kontrolira promet gotovinskog novca, vrši prisilna naplata u ovršnim postupcima, praćenje trošarinskih obveznika i detektiranje novih obveznika trošarina i posebnih poreza, te obveznika koncesija. Inspekcijski nadzori, suradnja sa drugim službama u upravljanju granicom na području na kojemu imaju ingerencije, kontrola prometa roba koje podliježu zabrani i koje su prijetnja zdravlju i životu ljudi. Stručna obuka djelatnika i rad na suzbijanju potencijalnog koruptivnog ponašanja službenika i koordinirane aktivnosti sa mobilnim jedinicama carine.

ZAKLJUČAK

U ovom diplomskom radu, analizirao sam organizacijski ustroj Carinske uprave Republike Hrvatske. Otkrio sam da je njen ustroj, koji uključuje Središnji ured, područne carinske urede, carinske urede i granične carinske urede, ključan za njen uspješan rad i ispunjavanje njenih zadaća.

Carinska uprava provela je niz promjena u svom organizacijskom ustroju kako bi se prilagodila globalizaciji. Ove promjene dovele su do toga da se uloga carinske službe promijenila i sve više poprima sigurnosna obilježja.

Carinska uprava pokazala je sposobnost prilagodbe i upravljanja promjenama u svom organizacijskom ustroju. Ako postoje valjani razlozi za daljnje promjene, kao što su promjene u zakonodavstvu, tehnologiji ili međunarodnim standardima, Carinska uprava bi trebala biti sposobna provesti te promjene. Međutim, svaka promjena treba biti dobro promišljena, planirana i komunicirana sa svim zainteresiranim stranama kako bi se osigurala njena uspješna provedba.

Kroz analizu sam otkrio da je carinska uprava ključna za održavanje pravilnog funkcioniranja gospodarstva zemlje. Njena uloga u regulaciji trgovine, prikupljanju prihoda i zaštiti društva od ilegalnih aktivnosti ne može se podcijeniti. Bez kvalitetnog organizacijskog ustroja, koji mora biti dobro osmišljen kako bi se osiguralo da mogu učinkovito obavljati svoje dužnosti, stabilnost i prosperitet zemlje mogli bi biti ugroženi.

Carinska uprava je pokazala svoju sposobnost da se prilagodi promjenama u okruženju. Međutim, treba nastaviti s praćenjem promjena u okruženju i biti spremna na prilagodbu kada je to potrebno. Organizacijski ustroj Carinske uprave je dobro osmišljen i omogućuje joj da efikasno obavlja svoje poslove. Ovaj rad pruža dublje razumijevanje o važnosti dobro osmišljenog organizacijskog ustroja za uspješno obavljanje zadaća carinske uprave.

LITERATURA:

Knjige i članci:

- Koprić Ivan, Reforma javne uprave u Hrvatskoj: ni bolni rezovi ni postupne promjene – nužna je nova upravna paradigma, Političke analize: tromjesečnik za hrvatsku i međunarodnu politiku, Vol. 7 No. 26, 2016., stranica 3.

Propisi

- Zakon o carinskoj službi, NN 68/13, 30/14, 115/16, 39/19, 98/19, 155/23
- Zakon o sustavu državne uprave NN 67/19, 155/23
- Zakon o ustrojstvu i djelokrugu tijela državne uprave 85/20, 21/23
- Zakon o provedbi carinskog zakonodavstva Europske unije, NN 40/16
- Uredba o općim pravilima za unutarnje ustrojstvo tijela državne uprave 70/19
- Uredba o unutarnjem ustrojstvu Ministarstva financija 97/20, 101/21, 78/23
- Pravilnik o unutarnjem redu Ministarstva financija.

Mrežni izvori:

- <https://www.carina.hr.carinska-uprava.gov.hr/ustrojstvo/52>
- <https://www.carina.gov.hr/o-upravi/djelokrug/ustrojstvo/središnji-ured/2782>
- <https://www.carina.hr.-carinska-uprava-carina.gov.hr/ustrojstvo-52>
- <https://carina.gov.hr/o-upravi/djelokrug/3066>
- <https://carina.gov.hr/o-upravi/djelokrug/ustrojstvo/podrucnicarinski-uredi/2790>
- Pregled šifara Središnjeg ureda, Područnih carinskih ureda i kontrolnih mjesta od 01.12.2020., Središnji carinski ured, Zagreb, 2020.
- <https://www.mzv.cz> file / karta/_carinarnica_rh: RH,MF, Carinska uprava, Ustroj, poslovi, ovlasti, Zagreb, veljača 2015.